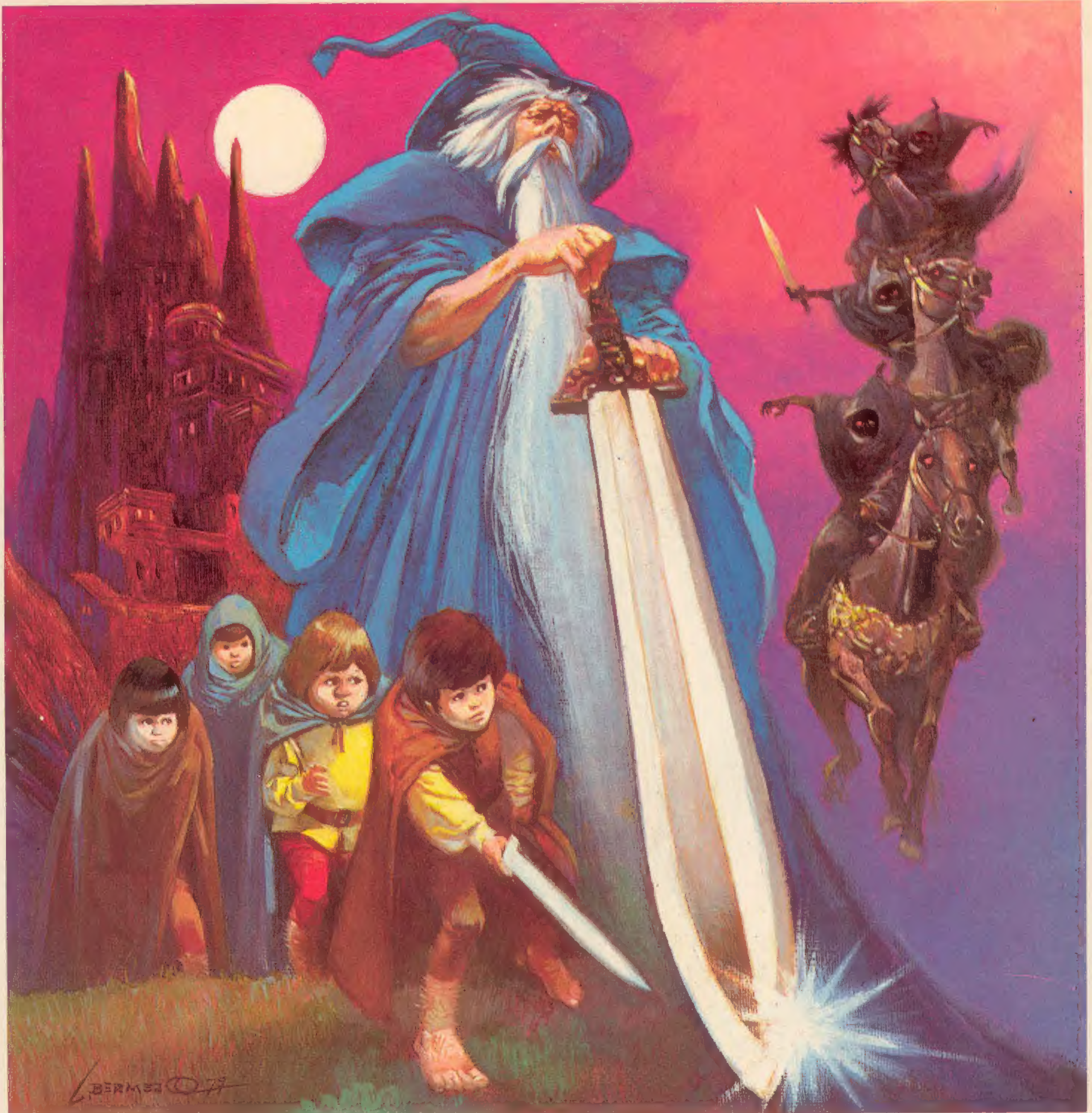
J.R.R. Tolkien's
in de ban van de Ring

semic

J.R.R. TOLKIEN'S

IN DE BAN VAN DE RING

semic

Dit is het eerste uit een reeks van drie albums speciaal geïllustreerd door Luis Bermejo naar de film "In de ban van de ring".

Een uitgave van Semic Press, Amsterdam. J.R.R. Tolkien's Lord of the Rings 1979.

"DRIE RINGEN VOOR DE ELFEN-KONINGEN OP AARD', ZEVEN VOOR DE DWERGVORSTEN IN HUN ZALEN SCHOON, NEGEN VOOR DE MENSEN, DIE DE DOOD NIET SPAART, EEN VOOR DE ZWARTE HEERSER OP ZIJN ZWARTE TROON IN MORDOR, WAAR DE SCHIMMEN ZIJN,
EEN RING OM ALLEN TE REGEREN, EEN RING OM HEN TE VINDEN, EEN RING DIE HEN BRENGEN ZAL EN IN DUISTERNIS BINDEN, IN MORDOR, WAAR DE SCHIMMEN ZIJN."

"*SAURON DE GROTE*, DE ZWARTE HEERSER, WILDE DOOR DE MACHT VAN ZIJN RING HEERSER WORDEN OVER *MIDDEN-AARDE*. MAAR VOOR HIJ ZIJN DOEL BEREIKT HAD, SNEED DE JONGE PRINS *ISILDUR*, ZOON VAN KONING *ELENDIL*, DE RING VAN ZIJN HAND. ZIJN GEEST VLUCHTTE EN BLEEF VERBORGEN IN HET *DEMSTERWOLD*!"

"MAAR DE RING WAS SLECHTS VOOR KORTE DUUR HET BEZIT VAN ISILDUR."
"TERWIJL ISILDUR LANGS DE OEVERS VAN DE GROTE RIVIER, DE ANDUIN TROK, WERDEN ZIJN TROEPEN DOOR ORKS AANGEVALLEN. ISILDUR DEED DE RING OM ZIJN VINGER EN DOOR DE MACHT VAN DE RING WERD HIJ ONZICHTBAAR. HIJ SPRONG IN HET WATER, MAAR DE RING GLIPTE VAN Z'N VINGER EN WERD ZICHTBAAR.
"DE ORKS ZAGEN HEM EN DOODDEN HEM MET HUN PIJLEN. DE RING VIEL OP DE BODEM VAN DE RIVIER."
"DE MACHT VAN DE ZWARTE HEERSER BEGON WEER TOE TE NEMEN EN HIJ VEROVERDE DE NEGEN RINGEN VAN DE MENSEN. HUN NIEUWE MEESTERS WERDEN DE RINGGEESTEN, DE VERSCHRIKKELIJKE ZWARTE RUITERS, DIE MIDDEN-AARDE DOORKRUISTEN OP ZOEK NAAR DE ENE RING."

"OP EEN DAG GOOIDE EEN VISSER, DÉAGOL GENAAMD, ZIJN VISSNOER IN DE GROTE RIVIER TOEN HIJ IN HET WATER GETROKKEN WERD DOOR EEN GROTE VIS. ZIJN OOG VIEL OP EEN GLINSTERING OP DE BODEM EN HIJ PAKTE DE RING."

ZIJN NEEF SMÉAGOL BEWONDERDE DE RING EN WILDE HEM ALS VERJAARDAGSGESCHENK HEBBEN. TOEN DÉAGOL WEIGERDE DE RING TE GEVEN, WORGDE SMÉAGOL HEM EN NAM DE RING."

"SMÉAGOL WERD VRESELIJK CORRUPT. DE MOORD OP DÉAGOL ACHTERVOLGDE HEM OVERAL EN HIJ WERD UIT ZIJN DORP VERBANNEN EN DAARDOOR GENOODZAAKT ZIJN TOEVLUCHT TE ZOEKEN IN DE DONKERE GROTTEN AAN DE VOET VAN DE *NEVELBERGEN*."

HIJ MOMPELDE IN ZICHZELF EN MAAKTE GORGELENDE KEELGELUIDEN EN DAAROM NOEMDE MEN HEM *GOLLEM*!"

"JAREN LATER KWAM EEN GROEP *HOBBITS*, KLEINE MENSEN MET GROTE HARIGE VOETEN, GELEID DOOR DE TOVENAAR *GANDALF*, BIJ HET HOL VAN GOLLEM. ECHTER ALLEEN *BILBO BALINGS* VOND GOLLEM.

"HET ELLENDIGE SCHEPSEL DAAGDE BILBO UIT TOT EEN RAADSELSPEL, EN WANNEER BILBO HET RAADSEL NIET KON RADEN, ZOU HIJ HEM DODEN. BILBO ONTSNAPTE, DOORDAT HIJ DE RING HAD GEVONDEN EN ZIJN MACHT ONTDEKTE. MET DE RING KEERDE BILBO TERUG NAAR DE *GOUW*, WAAR NIETS BIJZONDERS GEBEURDE TOT ZIJN 111E VERJAARDAG."

FORODWAITH
Avondschemerheuvels
FORLINDON
Lune
Avondschemermeer
Weer-heuvels
WEERTOP
BREEG
DE GOUW
LUNE
Hobbitstee
Luidwater
HARLINDON
ERIADOR
MORIA
Brandewijn
Tharbad
MINHIRIATH
DONKER-LAND
Grijsvloed
ENEDWAITH
N
ISENGARD
Isen
HELMS DIEPTE
GONDOR
BELFALA
100 200 300 400
50 100 150 200 250
MIDDEN

EREBOR
RHOVANION
VENDEL
Running
RHÛN
Deemril-
Dal
Dol Guldur
RHÛN
LORIEN
Limlicht
ROHAN
DAGORLAND
FANGORN
DODE MOERASSEN
Asbergen
Entwas
Edoras
ANÓRIEN
Minas
Tirith
Nindalf
Wetwang
ITHILIEN
DOEMBERG
GORGOROTH
Minas
Morgul
MORDOR
ZUID-ITHILIËN
NURN
ZEE van NURNEN
GONDOR
(Harondor)
AARDE

"TOEN MIJNHEER BILBO BALINGS VAN BALINGSHOEK BEKEND MAAKTE, DAT HIJ WELDRA MET EEN BIJZONDER LUISTERRIJK FEEST ZIJN *'ELFTIG-EN-EERSTE'* VERJAARDAG ZOU VIEREN, WERD DIT IN *HOBBITSTEE* HET GESPREK VAN DE DAG. BIJNA IEDEREEN IN DE BUURT WAS UITGENODIGD.
DE BALINGSEN, BOFFERS, TOEKEN, BRANDEBOKKEN, GRAFTEN, BURGERS, BOLDERS, BRASGORDELS, GOEDHARTEN, HOORNBLAZERS EN TROTSVOETEN EN, NATUURLIJK, BILBO'S LIEVELINGSNEEF EN PLEEGKIND *FRODO*."

"NA HET BANKET KWAM DE TOESPRAAK. HET GROOTSTE GEDEELTE VAN HET GEZELSCHAP NIPTE AAN HUN GELIEFKOOSDE DRANKEN EN WAS DERHALVE BEREID OM ALLES AAN TE HOREN EN DE SPREKER TOE TE JUICHEN."

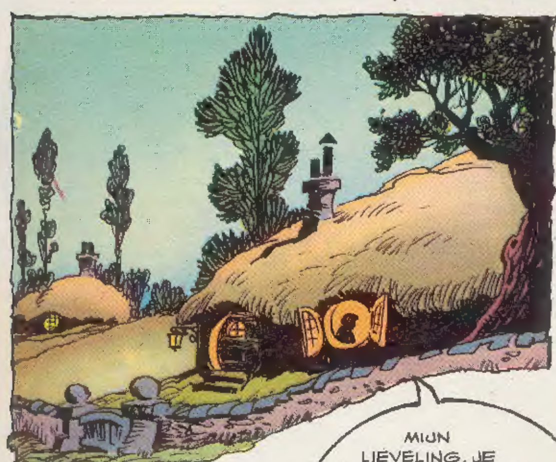
BESTE LUITJES, DE HELFT VAN JULLIE KEN IK NIET HALF ZO GOED ALS IK ZOU WILLEN, EN VAN MINDER DAN DE HELFT VAN JULLIE HOUD IK HALF ZOVEEL ALS JULLIE VERDIENEN.

HET SPIJT MIJ TE MOETEN AANKONDIGEN DAT, HOEWEL ELFTIG-EN-EEN JAAR EEN VEEL TE KORTE TIJD IS OM IN JULLIE MIDDEN DOOR TE BRENGEN, DIT HET EINDE IS! IK GA HEEN! IK VERTREK *NU*! *VAARWEL!!*

HIJ IS VERDWENEN!

HIJ IS GEK! DAT HEB IK ALTIJD AL GEZEGD!

EEN FANTASTISCHE GRAP, OOM BILBO!

"IN ZIJN HOBBITHOL VERWIJDERDE BILBO DE MYSTERIEUZE RING EN BEGON PLANNEN TE MAKEN VOOR EEN VAKANTIE VAN ONBEPAALDE LENGTE."

MIJN LIEVELING. JE HEBT ME GOED GEDIEND, MAAR IK KAN JE NIET MEENEMEN. IK HEB GANDALF, DE GRIJZE, BELOOFD JE NA TE LATEN AAN FRODO. EN ZO ZAL HET ZIJN. MIJN 'LIEVELING'.

"OP DAT MOMENT ZWAAIDE DE DEUR PLOTSELING OPEN EN DAAR STOND DE GROTE TOVENAAR VAN MIDDEN-AARDE."
HALLO, GANDALF! IK VROEG ME AL AF OF JE NOG ZOU KOMEN!
IK BEN BLIJ JE ZICHTBAAR AAN TE TREFFEN. IK WILDE JE NOG EVEN SPREKEN VOOR JE VERTREK, OUDE VRIEND. IK VERONDERSTEL DAT JE VINDT DAT ALLES VOLGENS PLAN IS VERLOPEN?
FRODO
ZEKER, BEHALVE... IK BEHOUD LIEVER DE RING. HIJ IS VAN *MIJ*! IK HEB 'M GEVONDEN! HIJ KWAM NAAR MIJ!
KOMAAN! DOE WAT JE HEBT BELOOFD: DOE ER AFSTAND VAN! GEEF HEM AAN FRODO EN IK ZAL OVER HEM WAKEN!
FRODO
GOED, IK LAAT HEM NA AAN FRODO MET DE REST!
TERWIJL HIJ "DE WEG GAAT VERDER, EINDELOOS" ZONG, VERDWEEN BILBO IN DE NACHT.
VAARWEL, VOOR HET OGENBLIK, BILBO. PAS GOED OP JEZELF! JE BENT OUD GENOEG EN MISSCHIEN OOK *WIJS* GENOEG!
IS HIJ VERTROKKEN, GANDALF? IK HEB TOT VANAVOND GEHOOPT DAT HET MAAR 'N GRAP WAS.
HIJ IS VERTROKKEN, MAAR HIJ HEEFT EEN PAKJE VOOR JE ACHTERGELATEN
DE RING! HEEFT HIJ ME DIE NAGELATEN? IK VRAAG ME AF WAAROM. ZO'N EENVOUDIGE RING. HIJ HEEFT GEEN ENKELE VERSIERING. MAAR MISSCHIEN KOMT HIJ WEL VAN PAS!
MISSCHIEN WEL EN MISSCHIEN NIET. IK ZOU HEM NIET GEBRUIKEN ALS IK JOU WAS. MAAR HOUD HEM GEHEIM EN BEWAAR 'M. IK GA NU! *ADIEU!*
FRODO

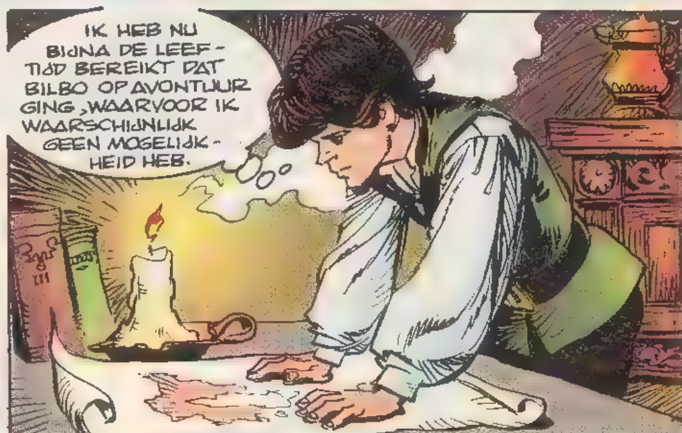
"TWAALF JAREN GINGEN VOORBIJ EN FRODO ZAG MAAR WEINIG VAN GANDALF EN HELEMAAL NIETS VAN BILBO. MAAR NA VERLOOP VAN TIJD MAAKTE FRODO ZICH ER WEINIG ZORGEN MEER OM, EN BEGON HET NOGAL PRETTIG TE VINDEN OM ZIJN EIGEN BAAS EN *DE* MIJNHEER BALINGS VAN BALINGSHOEK TE ZIJN."

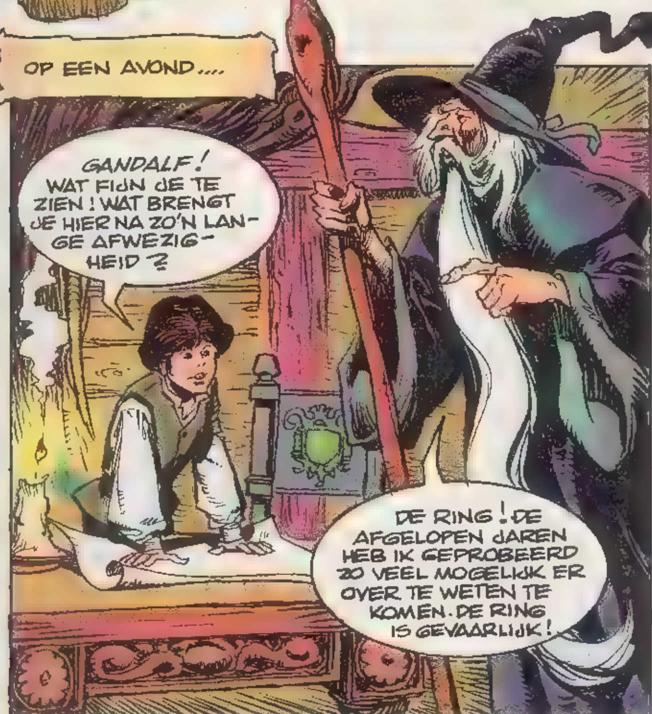

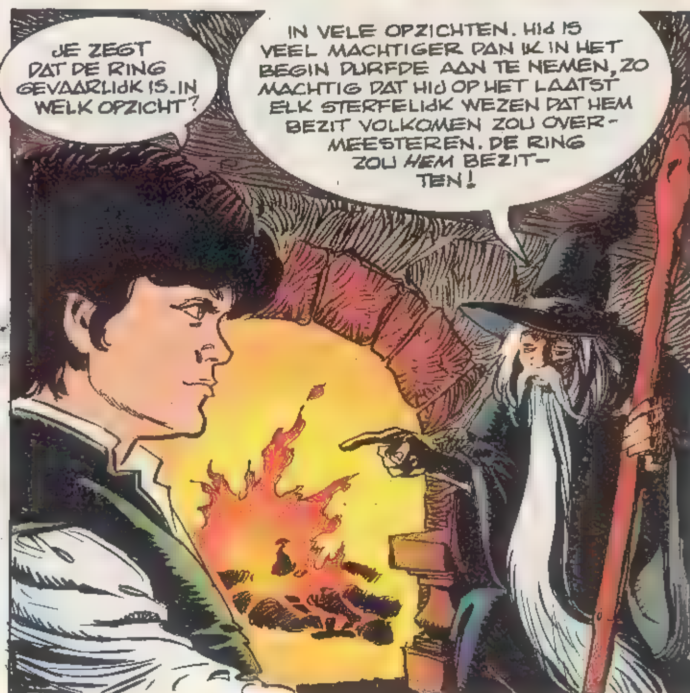
"HIJ ZORGDE VOOR BILBO'S HUIS EN ELK JAAR VIERDE HIJ BILBO'S VERJAARDAG WANT HIJ ZEI DAT BILBO NIET DOOD WAS. DEZE VREEMDE GEWOONTE WAS IN DE *GROENE DRAAK* VAAK HET ONDERWERP VAN GESPREK."

"ONDERTUSSEN BEGON FRODO ZICH ONRUSTIG TE VOELEN EN DE OUDE PADEN SCHENEN AL TE PLAT GETREDEN. HIJ BESTUDEERDE DE LANDKAARTEN EN VROEG ZICH AF WAT DAARACHTER LAG."

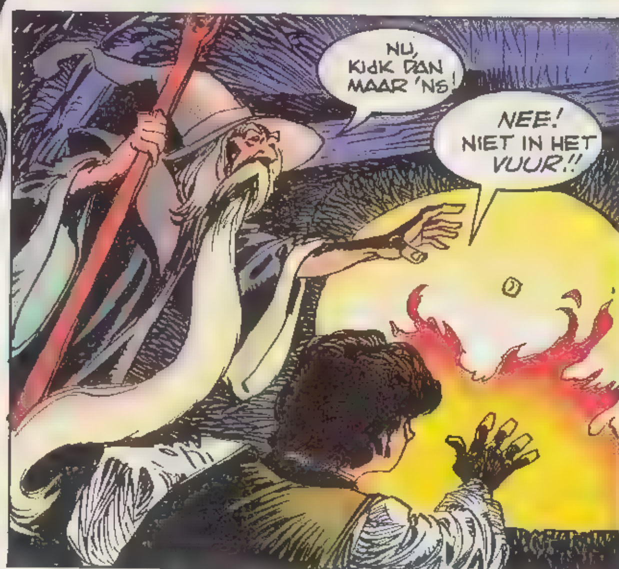

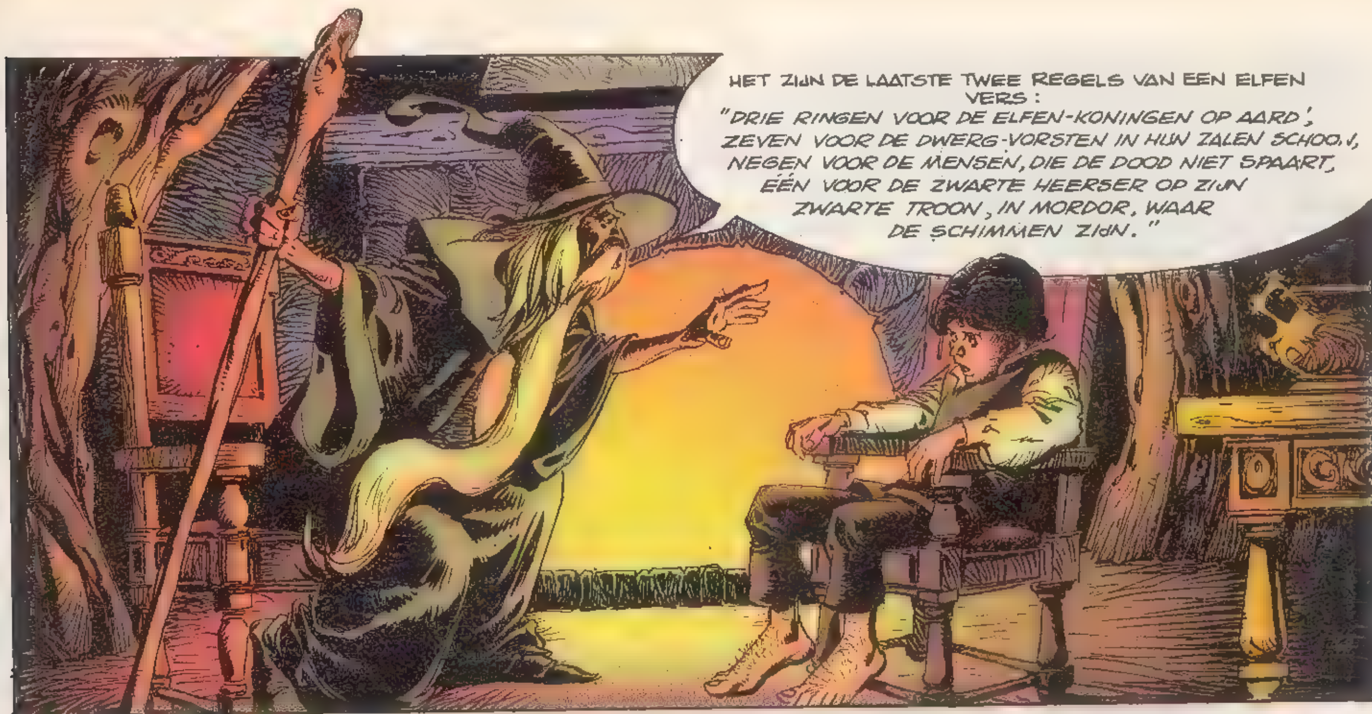

EEN STERVELING DIE DEZE RING BEZIT, STERFT NIET MAAR GROEIT OOK NIET: HIJ BESTAAT SLECHTS TOTDAT HEM TENSLOTTE IEDERE MINUUT TEVEEL WORDT.
ALS HIJ DE RING VAAK GEBRUIKT OM ZICH ONZICHTBAAR TE MAKEN, WORDT HIJ TENSLOTTE VOOR ALTIJD ONZICHTBAAR EN WAART ROND IN DE SCHEMERING ONDER 'T OOG VAN....

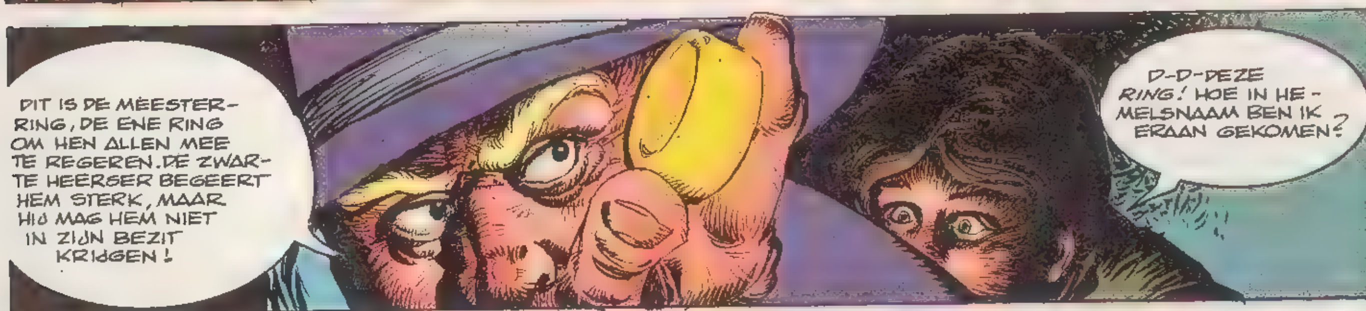

...DE ZWARTE MACHT. GEEF MIJ DE RING EENS EVEN. JE WEET DAT ER GEEN TEKENTJES OP ZITTEN. HIJ IS HELEMAAL GLAD.
WAT VRESELIJK!

NU, KIJK DAN MAAR 'NS!
NEE! NIET IN HET VUUR!!

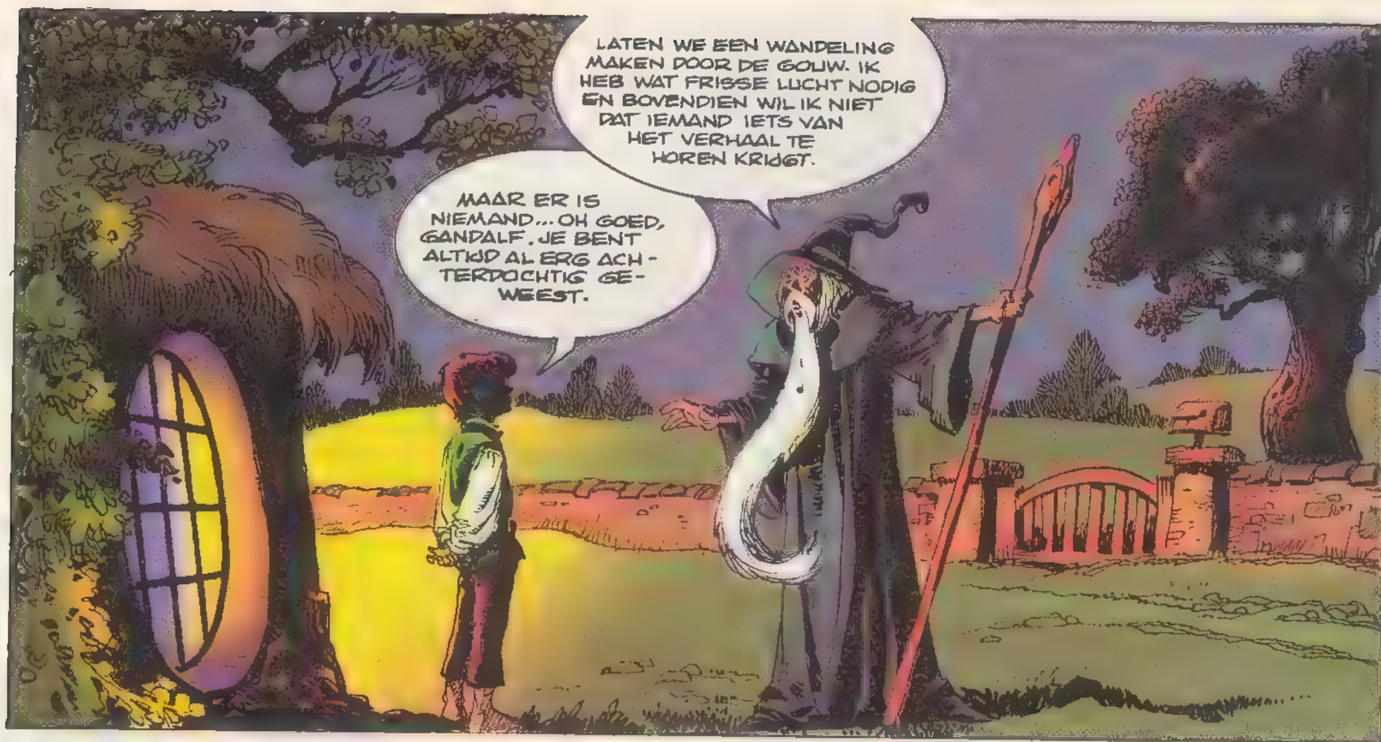

WEES GERUST, FRODO. HIJ KAN NIET VERNIETIGD WORDEN IN DEZE VLAMMEN. PAK DE RING EN JE ZULT ZIEN DAT HIJ NIET GESMOLTEN EN HELEMAAL GLAD IS.

JE HEBT GELIJK EN ER SCHIJNEN NU WOORDEN IN TE STAAN, MAAR IK KAN DE VLAMMENDE LETTERS NIET LEZEN.
DE LETTERS ZIJN ELFS, EEN OUD SCHRIFT. IN DE GEWONE SPREEKTAAL STAAT ER: ÉÉN RING OM ALLEN TE REGEREN, ÉÉN RING OM HEN TE VINDEN, ÉÉN RING DIE HEN BRENGEN ZAL EN IN DUISTERNIS BINDEN.

"AH!" ZEI GANDALF. "DAT IS EEN LANG VERHAAL. HET BEGINT BIJ SAURON DE GROTE, DE ZWARTE HEERSER. HIJ VERVAARDIGDE DE RING ZELF EN WILDE, VANUIT ZIJN ZWARTE TOREN IN MORDOR, DE MACHT VAN DE RING GEBRUIKEN OM OVER HEEL MIDDEN-AARDE TE HEERSEN!"

"LANG DAARNA, MAAR TOCH HEEL LANG GELEDEN, VOND EEN HOBBIT, *DÉAGOL* GENAAMD, DE GLINSTERENDE RING EN BRACHT HEM NAAR DE MODDERIGE OEVER OM HEM AAN ZIJN NEEF *SMÉAGOL* TE LATEN ZIEN."

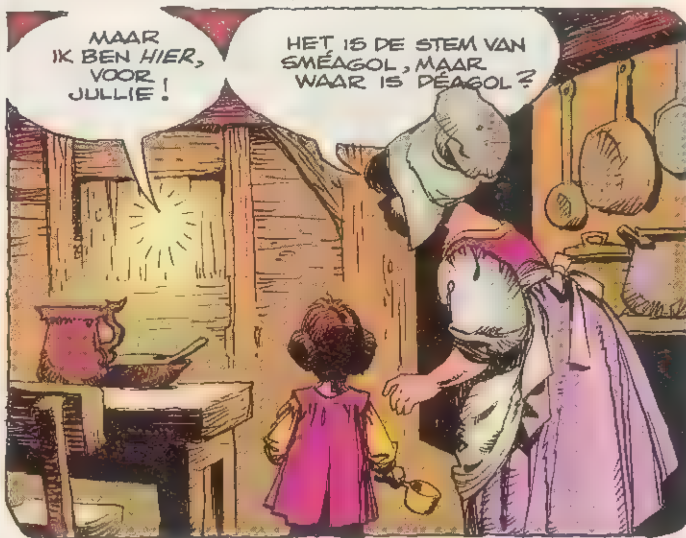

"SMÉAGOL VERMOORDDE ZIJN NEEF DÉAGOL VOOR DE RING."

"HIJ DEED DE RING OM ZIJN VINGER EN TOEN SMÉAGOL THUIS KWAM, MERKTE HIJ DAT ZIJN FAMILIE HEM NIET KON ZIEN."

"HIJ WAS BIJZONDER IN ZIJN SCHIK MET DEZE ONTDEKKING, EN MAAKTE VAN ZIJN KENNIS EEN SLECHT EN BOOSAARDIG GEBRUIK. HIJ GEBRUIKTE DE RING OM ACHTER GEHEIMEN TE KOMEN, EN BEGON NA VERLOOP VAN TIJD OOK TE STELEN."

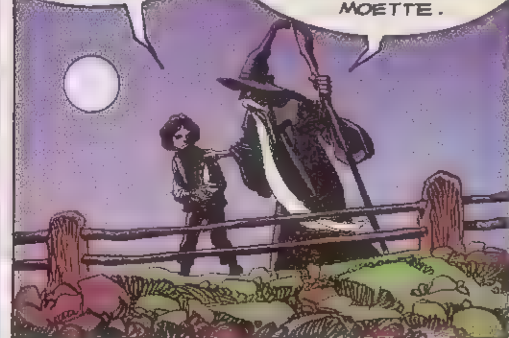
"HIERDOOR WERD HIJ BIJZONDER IMPOPULAIR EN (WANNEER HIJ ZICHTBAAR WAS) DOOR AL ZIJN FAMILIELEDEN GEMEDEN. HIJ BEGON IN ZICHZELF TE MOMPELEN EN KEELGELUIDEN TE MAKEN."

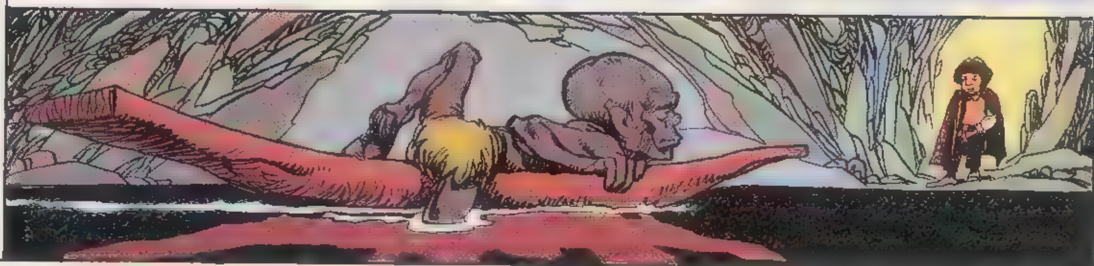
"HIJ ZWIERF EENZAAM ROND EN HUILDE EEN BEETJE OM DE HARDHEID VAN DE WERELD. HIJ VING VISSEN IN DIEPE PLASSEN MET ONZICHTBARE VINGERS EN AT ZE RAUW OP. HIJ KWAM BIJ DE NEVELBERGEN TERECHT EN HIELD ZICH VERSCHOLEN IN HAAR SCHADUWEN. NOG STEEDS IN ZICHZELF MOMPELEND EN ZO NOEMDE MEN HEM *GOLLEM*!"

"ZO TROK GOLLEM STROOMOPWAARTS EN ONTDEKTE GROTTEN WAAR HIJ ZICH ALS EEN MADE IN HET HART VAN DE HEUVELEN GROEF EN DE RING GING MET HEM DE SCHADUWEN IN."

"OP EEN GLIBBERIG ROTSEILANDJE IN EEN ONDERGRONDS MEER, WOONDE GOLLEM. BILBO GING DE GROT BINNEN OM AAN EEN STORM TE ONTKOMEN, EN VOLGDE DE GANG TOT HIJ BIJ GOLLEM'S GROT BELANDDE."

"GOLLEM DWONG BILBO TOT HET SPELEN VAN EEN RAADSEL-SPEL. ALS BILBO ZOU VERLIEZEN ZOU GOLLEM HEM VERSLINDEN. BILBO WON, EN NIET ALLEEN ZIJN LEVEN. HIJ VOND DE GROT VAN GOLLEM .... EN DE *RING*!"

"HIJ HAATTE BILBO ZELFS NOG MEER DAN HIJ DE ZON HAATTE OF ZELFS DE VERSCHRIKKELIJKE ORKS! NA ONGEVEER TWEE JAAR KWAM HIJ TEVOORSCHIJN. JA, HIJ KWAM ZELFS ZIJN GROT UIT!"

STEL JE NIET AAN! WAT HEB JE GEHOORD EN WAAROM HEB JE STAAN LUISTEREN ?

MIJNHEER FRODO, HEER! LAAT-IE ME TOCH NIETS DOEN. LAAT-IE ME NIET IN IETS ONNATUURLIJKS VERANDEREN! IK WOU GEEN KWAAD DOEN, EREWOORD!

KABOEM!

"EEN TIJD LATER VERTELDEN FRODO EN SAM AAN DE MENSEN IN DE GOUW DAT ZE NAAR FRODO'S NIEUWE HUIS IN BOKKELBURG ZOUDEN VERTREKKEN. ALLEEN FRODO EN SAM KENDEN DE WARE REDEN VAN HUN VERTREK."

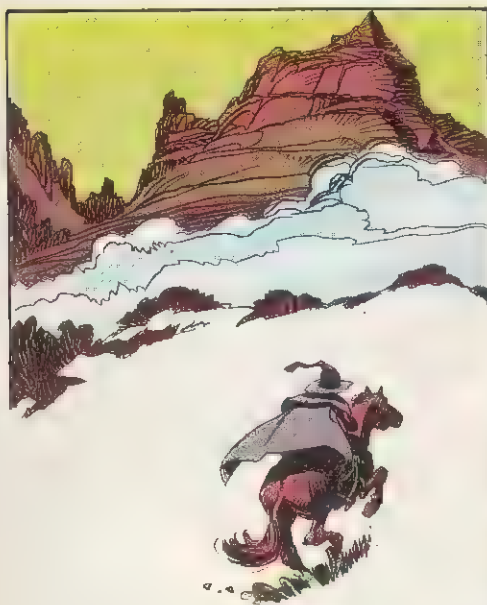

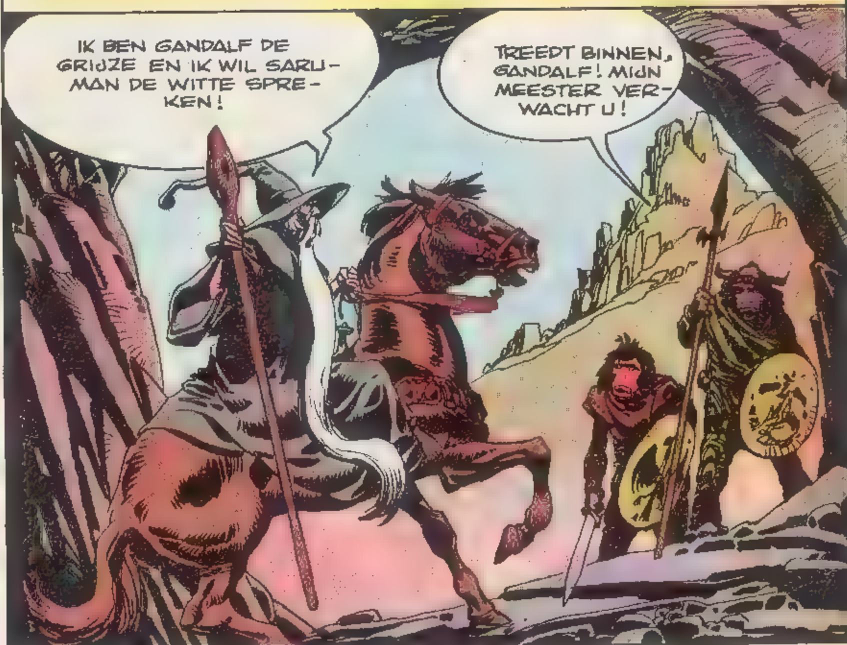

"FRODO'S BESTE VRIENDEN, *PEPIJN TOEK* EN *MERIJN BRANDEBOK*, GINGEN OOK MET FRODO EN SAM MEE. DEZELFDE WEG VOLGEND DIE BILBO HAD GENOMEN, VERLIET HET GEZELSCHAP HET VERTROUWDE BALINGSHOEKJE EN BEGON AAN DE REIS."

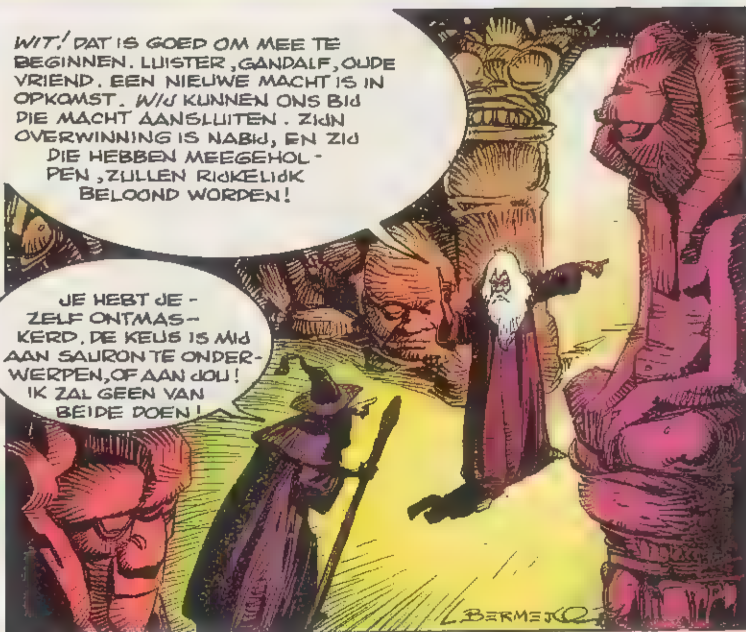
"VER IN HET ZUIDEN AAN HET EIND VAN DE NEVELBERGEN, NIET VER VAN DE SLENK VAN ROHAN, REED GANDALF NAAR DE STENEN TOREN IN ISENGARD, *ORTHANC* GENAAMD."

"GANDALF HOORDE SARUMAN'S GELACH DOOR DE ZAAL GALMEN WANT DE GRIJZE TOVENAAR'S WOORDEN WAREN MOEDIG MAAR HOL, EN SARUMAN WIST HET."

"ZE VOERDEN GANDALF WEG EN ZETTEN HEM EENZAAM OP DE PINAKEL VAN ORTHANC, OP DE PLAATS WAAR SARUMAN GEWOONLIJK NAAR DE STERREN KEEK."

"HET WAS ONMOGELIJK AF TE DALEN LANGS DE SMALLE TRAP VAN VELE DUIZENDEN TREDEN WANT HET DAL IN DE DIEPTE WERD NU BEWOOND DOOR VELE WOLVEN EN ORKS."

"GANDALF WAS OP EEN EILAND IN DE WOLKEN, ZONDER MOGELIJKHEID TE ONTSNAPPEN.
ZIJN DAGEN WAREN BITTER, EN HIJ HAD SLECHTS WEINIG RUIMTE OM OP EN NEER TE LOPEN."

"TOEN, TEGEN HET EINDE VAN DE ZOMER, KWAM DE VLUGSTE VAN DE GROTE ADELAARS ..... *GWAIHIR*, DE HEER VAN DE WINDEN."

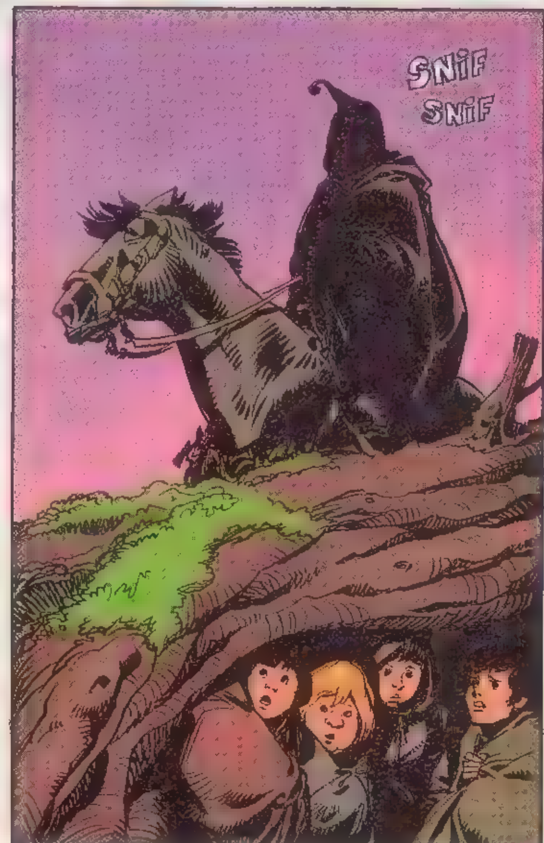

"EEN KLEINE GROEP HOBBITS LIEP AL EEN PAAR UREN LANGS DE WEG NAAR HET OUDE WOUD, MAAR HAD NOG NIEMAND GEZIEN."

"DE ZON BEGON ONDER TE GAAN TOEN SAM EEN OGENBLIK BLEEF STAAN ALSOF HIJ IETS HOORDE."
EEN PAARD, MIJNHEER FRODO, OP DE WEG ACHTER ONS!
VLUG, LATEN WE ONS VERSTOPPEN! MISSCHIEN IS 'T MAAR EEN HOBBIT-PONY, MAAR WE KUNNEN NIET VOORZICHTIG GENOEG ZIJN!
L. BERNET '79

"OM DE HOEK KWAM GEEN HOBBIT-PONY, MAAR EEN VOLSLAGEN ZWART PAARD EN DAAROP ZAT EEN VAN DE GROTE LIEDEN."

SNIF
SNIF

HIJ RUIKT ME! HIJ WEET WAAR IK BEN. IK MOET DE RING OMDOEN!

"MAAR OP HET LAATSTE MOMENT GING DE RUITER RECHTOP ZITTEN, TROK DE TEUGELS AAN EN HET PAARD ZETTE ZICH IN EEN SNELLE GALOP."
DIT VIND IK HEEL VREEMD. IK HEB NOG NOOIT EERDER ZOIETS IN DE GOUW GEZIEN!
IK OOK NIET! MAAR IK HEB HET GEVOEL DAT DIT NIET DE LAATSTE KEER IS DAT WE EEN VAN HUN GEZIEN HEBBEN!

"IK HEB BILBO EENS DE RING ZIEN GEBRUIKEN OM EEN ONTMOETING MET DE BUUL-BALINGSEN TE VOORKOMEN."

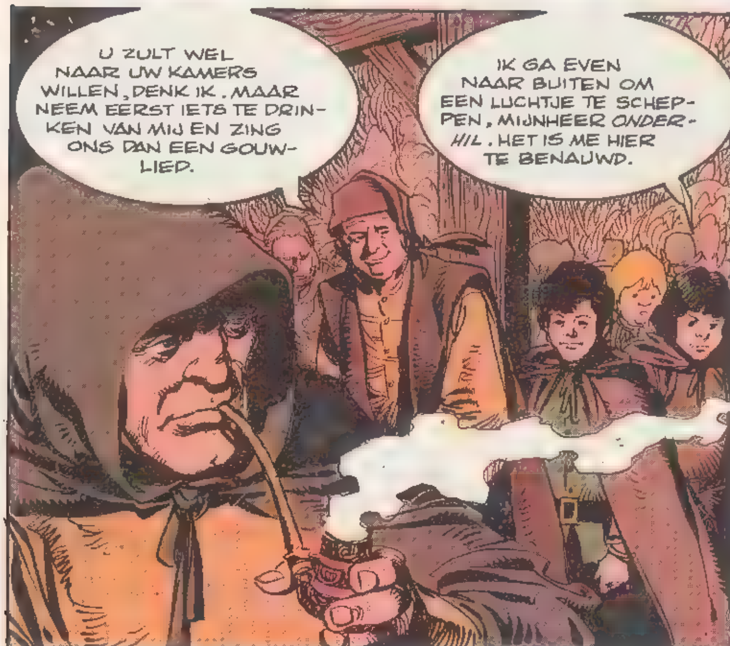
"NA HUN AVONDMAAL, REISDEN DE HOBBITS AF NAAR *BREEG*, HET VOORNAAMSTE DORP VAN BREEGLAND."

"HET GEZELSCHAP IN DE GELAGKAMER VAN DE HERBERG WAS TALRIJK EN GEMENGD."

WAT VINDEN JULLIE ER-VAN OM EEN LIED TE HOREN VAN ONZE HOBBIT-GASTEN ?
JA, EEN LIED!
IETS DAT WE NOG NOOIT HEBBEN GE-HOORD!

'ER STAAT EEN VROLIJKE HERBERG AAN DE VOET VAN EEN HEUVEL GRIJS, EN DAAR HEEFT HET BRUINE BIER ZO'N KRACHT DAT DE MAN IN DE MAAN ZELF OP EEN NACHT ER KWAM OM EENS, FLINK TE HIJSEN...'

DE SNAREN KNAPTEN MET EEN PING EN EEN PONG! DE KOE SPRONG OVER DE MAAA...

" HET PUBLIEK ZETTE DE MOND WIJD OPEN OM TE LACHEN, MAAR BLEEF ZO ZITTEN, OMDAT DE ZANGER VERDWENEN WAS, ALSOF HIJ DOOR DE VLOER WAS GEZAKT ZONDER EEN GAT ACHTER TE LATEN."

EN, WAAROM DEED U DAT? U BENT ERIN GETRAPT! OF MOET IK ZEGGEN: U HEBT UW VINGER ERIN GESTOKEN, *MIJNHEER FRODO BALINGS!* IK ZOU GRAAG EENS RUSTIG MET U WILLEN PRATEN, VINDT U NIET?
DEZE KEREL, STAPPER WEET *TE VEEL* OVER MIJ. IK MOET ER ACHTER KOMEN HOE HIJ AAN DEZE INFORMA-TIE KOMT!
GOED DAN, IK ZAL LATER IN MIJN KAMER MET U SPREKEN!

" ZICH NIET BEWUST VAN HET RUMOER IN DE HERBERG, GENOOT MERIJN VAN ZIJN WANDELING DOOR BREEG. HIJ HIELD STIL BIJ EEN LANTAARNPAAL OM NAAR DE STERREN TE KIJKEN. TOEN ... "

" BOTERBAST HAD EEN COMFORTABELE KAMER VOOR DE ZWERVENDE HOBBITS. "

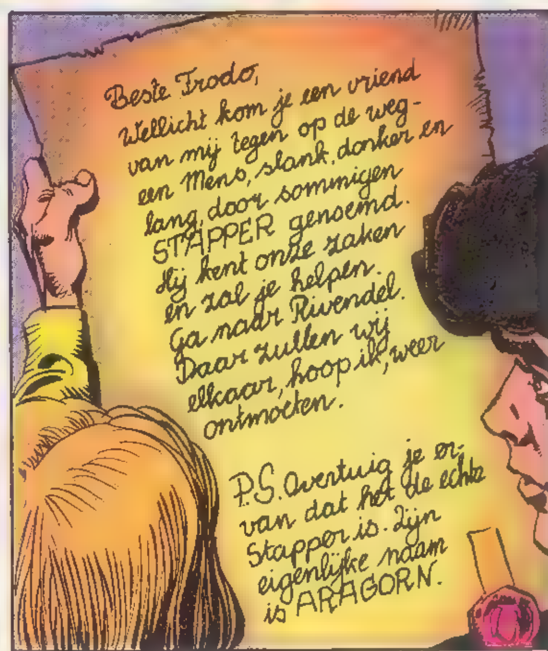

WEES GERUST! IK VERTEL U WAT IK WEET EN ZAL U GOEDE RAAD GEVEN - MAAR IK MOET DAARVOOR EEN BELONING HEBBEN: U MOET MIJ MET U MEENEMEN TOTDAT IK U WENS TE VERLATEN!
IK KEN DEZE ZWARTE RUITERS DIE U ACHTERVOLGEN EN NA UW VOORSTELLING IN DE HERBERG ZULLEN ZE U VINDEN!

MORGEN ZULT U UIT BREEG ONTSNAPPEN. STAPPER KAN U LANGS PADEN VOEREN DIE ZELDEN ZIJN BETREDEN. WILT GE DAT HIJ MEEGAAT?
MET UW PERMISSIE, MIJNHEER FRODO, IK ZOU *NEE* ZEGGEN! DEZE STAPPER HIER, HIJ WAARSCHUWT WEL EN ZEGT PAS OP: EN DAAR ZEG IK JA OP, EN LATEN WE MAAR MET HEM BEGINNEN!

IK BEN GEKOMEN OM U GOEDENACHT TE WENSEN EN HEET WATER TE BRENGEN OM U TE WASSEN.
DAT IS HEEL VRIENDELIJK VAN U, MIJNHEER!

MEN HAD MIJ GEVRAAGD UIT TE KIJKEN NAAR HOBBITS UIT DE GOUW, IN HET BIJZONDER NAAR EEN DIE ONDERHIL HEET. IK HEB EEN BOODSCHAP VOOR HEM VAN EEN TOVENAAR, *GANDALF*!
EEN BRIEF VOOR MIJ VAN GANDALF! *EINDELIJK*!!

Beste Frodo,
Wellicht kom je een vriend van mij tegen op de weg - een Mens, slank, donker en lang, door sommigen STAPPER genoemd. Hij kent onze zaken en zal je helpen. Ga naar Rivendel. Daar zullen wij elkaar, hoop ik, weer ontmoeten.
P.S. Overtuig je ervan dat het de echte Stapper is. Zijn eigenlijke naam is ARAGORN.

HET LAATSTE GEDEELTE IS'N VERS. 'UIT DE AS ZAL EEN NIEUW VUUR ONTVLAMMEN, UIT DE SCHADUWEN ONTSPRINGT EEN SCHIJN; VERNIEUWD WORDT HET ZWAARD, HET VERLAMDE, DE *KROONLOZE* ZAL WEER *KONING* ZIJN.'

IK WILDE JULLIE SLECHTS MIJN ZWAARD LATEN *ZIEN*. "VERNIEUWD WORDT HET *ZWAARD*, HET VERLAMDE..." GANDALF HAD HET OVER MIJ. IK BEN ARAGORN, ZOON VAN ARATHORN.

IK HEB ZE GEZIEN, FRODO! IK HEB ZE GEZIEN! DE ZWARTE RUITERS! HIER! IN HET DORP!

ZWARTE RUITERS!

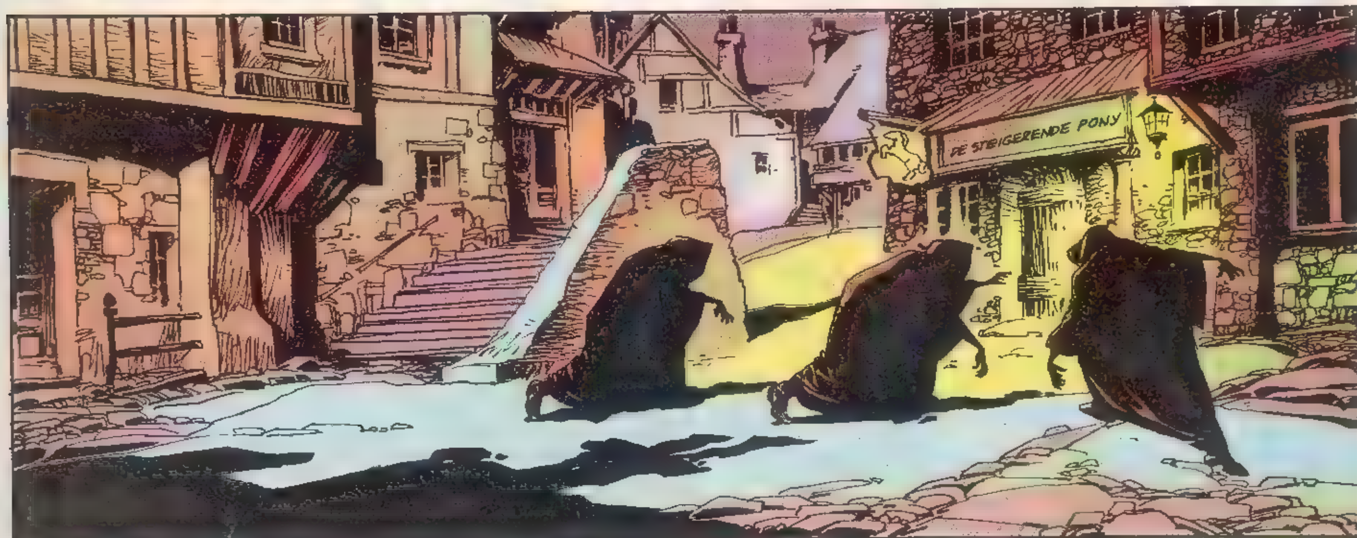

IK KEEK NAAR ZE EN WILDE NET TERUGGAAN TOEN IK VIEL! IK WEET NIET WAT ME OVERKWAM!
IK WEL! DE ZWARTE ADEM! HET IS MOGELIJK DAT ER VANNACHT IETS GEBEURT, VOOR WE UIT BREEG VERTREKKEN!

"ZE KWAMEN IN DE NACHT, ZO STIL ALS DE SCHADUW, ZO KOUD ALS DE WIND. ZE KWAMEN VIA DE ZUIDERPOORT IN HET GEHEIM BINNEN. HUN SLECHTE ADEM BEVUILDE DE LUCHT EN HUN GLOEIENDE OGEN BRANDDEN GATEN IN DE NACHT."

"ZE STOPTEN BIJ WILLEM VARENTJE'S HUIS. VARENTJE WAS IN DE HERBERG TOEN DE HOBBIT MIDDENIN ZIJN LIED IN HET NIETS VERDWEEN. HIJ VERTELDE VAN HET GEBEUREN AAN DE ZWARTE RUITERS. DE HOBBITS HADDEN VIJANDEN OVERAL."

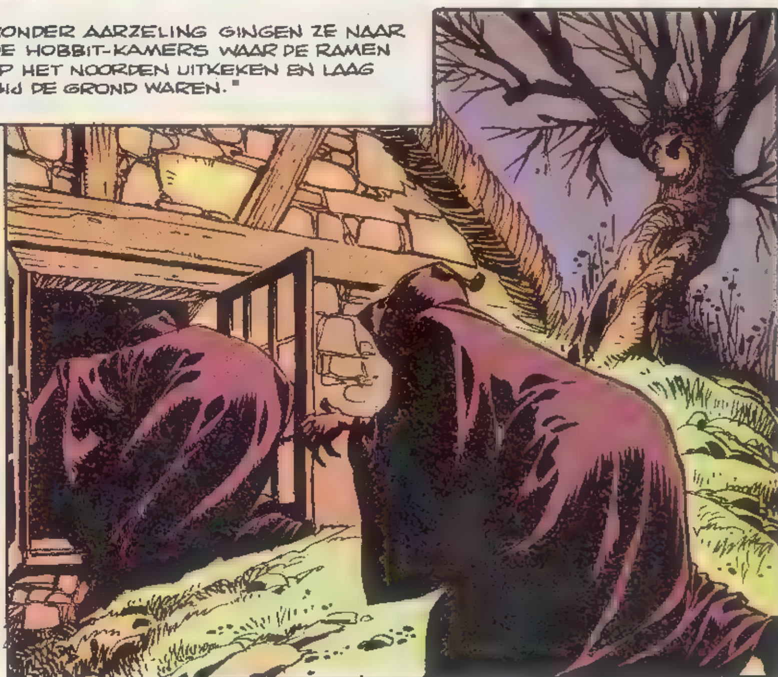

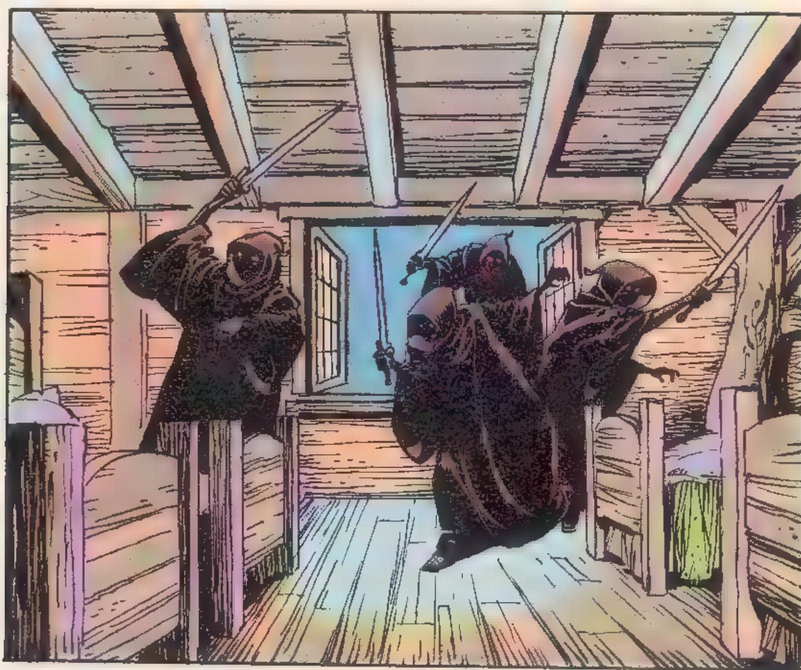

"ZONDER AARZELING GINGEN ZE NAAR DE HOBBIT-KAMERS WAAR DE RAMEN OP HET NOORDEN UITKEKEN EN LAAG BIJ DE GROND WAREN."

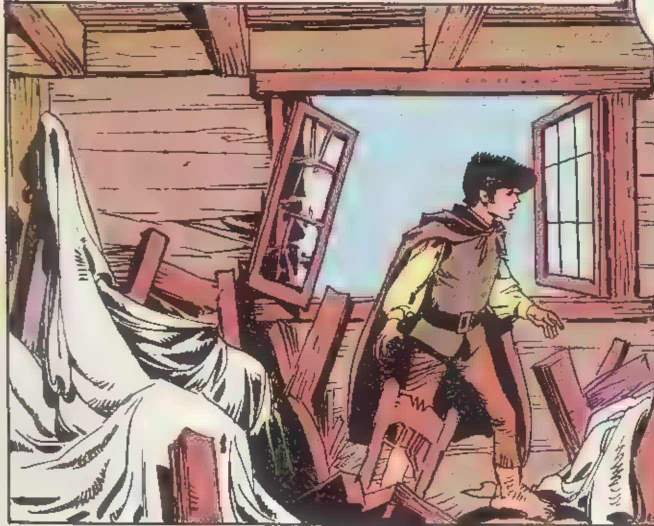

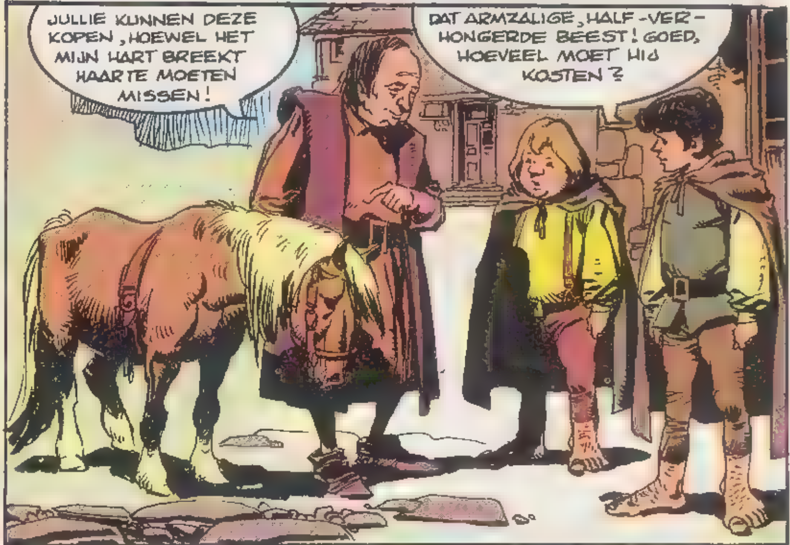

"NA HUN ONTDEKKING VERANDERDE DE HOBBIT-KAMER DOOR HUN VRESELIJKE RAZERNIJ IN EEN RAVAGE. IN DE ZITKAMER BENEDEN, WAS ARAGORN, OOK STAPPER GENOEMD, DE ENIGE DIE HET RUMOER HOORDE. DE HOBBITS SLIEPEN VREDIG DOOR ALLES HEEN."

"TOEN HET EERSTE GRIJZE DAGLICHT DE KAMER BINNENSCHEEN, VLUCHTTEN DE ZWARTE RUITERS, EEN SPOOR VAN RAVAGE ACHTERLATEND."

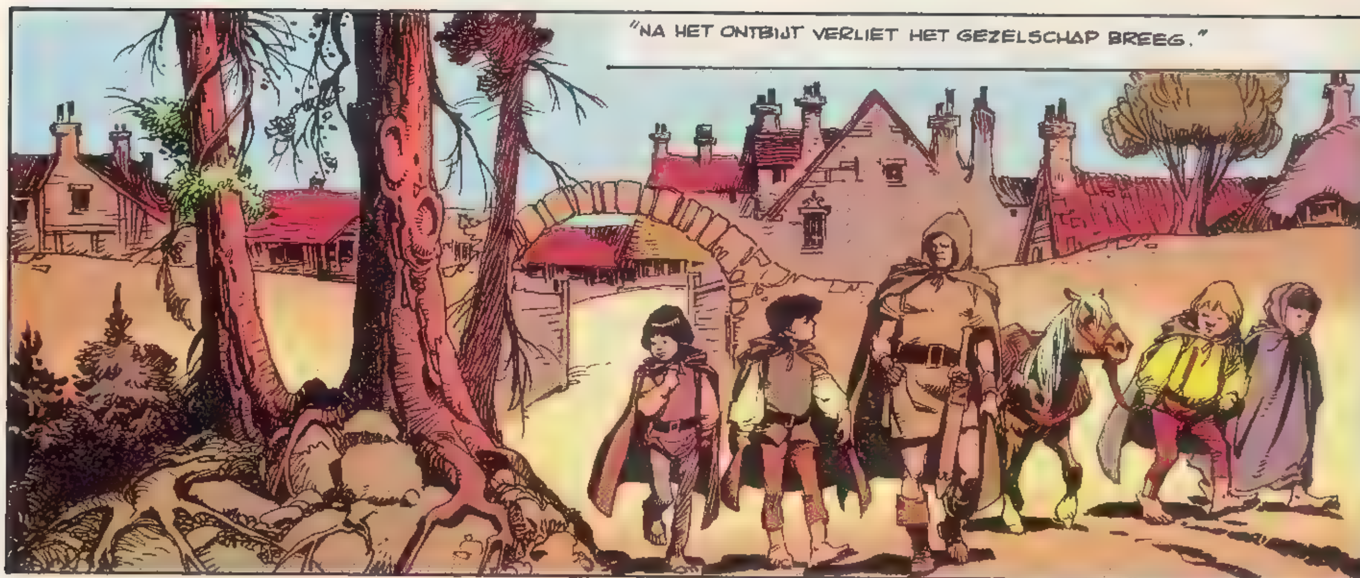

ZOIETS IS ME VAN MIJN LEVEN NOG NIET OVERKOMEN! GASTEN DIE NIET IN HUN BED KUNNEN SLAPEN EN GOEDE MEUBELS VERRUÏNEERD! WAAR MOET DAT NAAR TOE?
HET ZIJN DUISTERE TIJDEN! MAAR VOORLOPIG ZUL JE MET RUST WORDEN GELATEN ALS JE ONS EENMAAL KWIJT BENT EN WE VERTREKKEN ONMIDDELLIJK!

LATEN WE ONZE SPULLEN PAKKEN EN PROBEREN EEN PONY TE KOPEN. NAAR *RIVENDEL* IS NOG EEN LANGE WEG DUS LATEN WE VROEG VERTREKKEN.
ZOALS JE ZEGT, STAPPER!

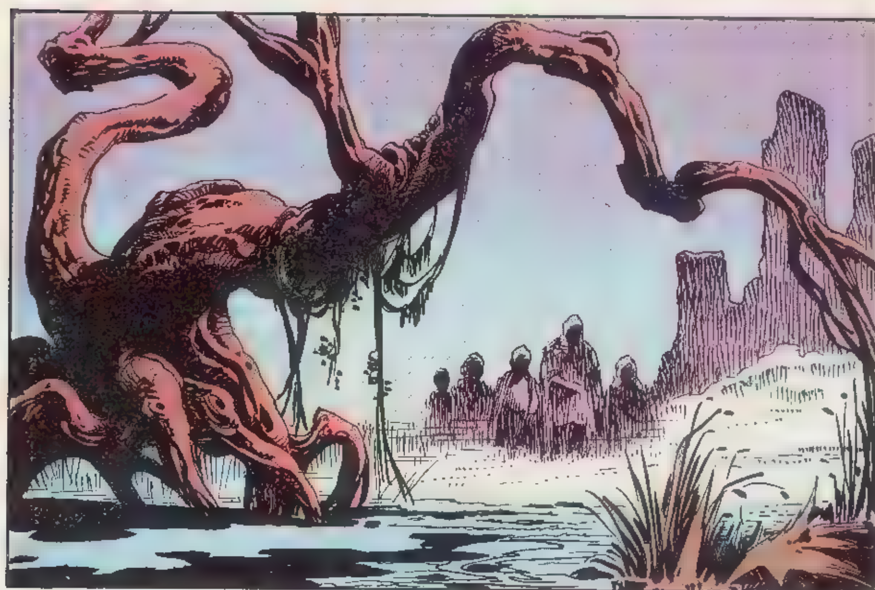

"DE ENIGE IN BREEG DIE EEN PONY TE KOOP HAD, WAS WILLEM VARENTJE, DE MAN DIE DE HOBBITS AAN DE ZWARTE RUITERS VERRAADDE."
JULLIE KUNNEN DEZE KOPEN, HOEWEL HET MIJN HART BREEKT HAAR TE MOETEN MISSEN!
DAT ARMZALIGE, HALF-VERHONGERDE BEEST! GOED, HOEVEEL MOET HIJ KOSTEN?

SLECHTS TWAALF ZILVEREN STUIVERS!
TWAALF! DAT IS DRIE KEER DE PRIJS DIE HET WAARD IS! DAT KUN JE NIET...
WE KOPEN HAAR! WE HEBBEN GEEN KEUS!

....ELF, TWAALF!
LATEN WE NU STAPPER ZOEKEN EN VERTREKKEN!

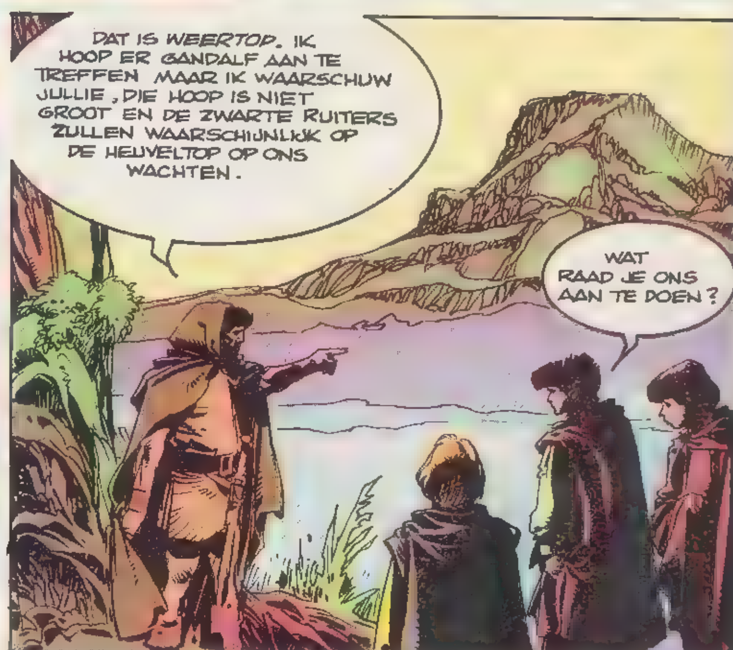

"UREN LATER NADERDEN ZE DE ONGEBAANDE WILDERNIS BIJ DE MUGGEWATER MOERASSEN."

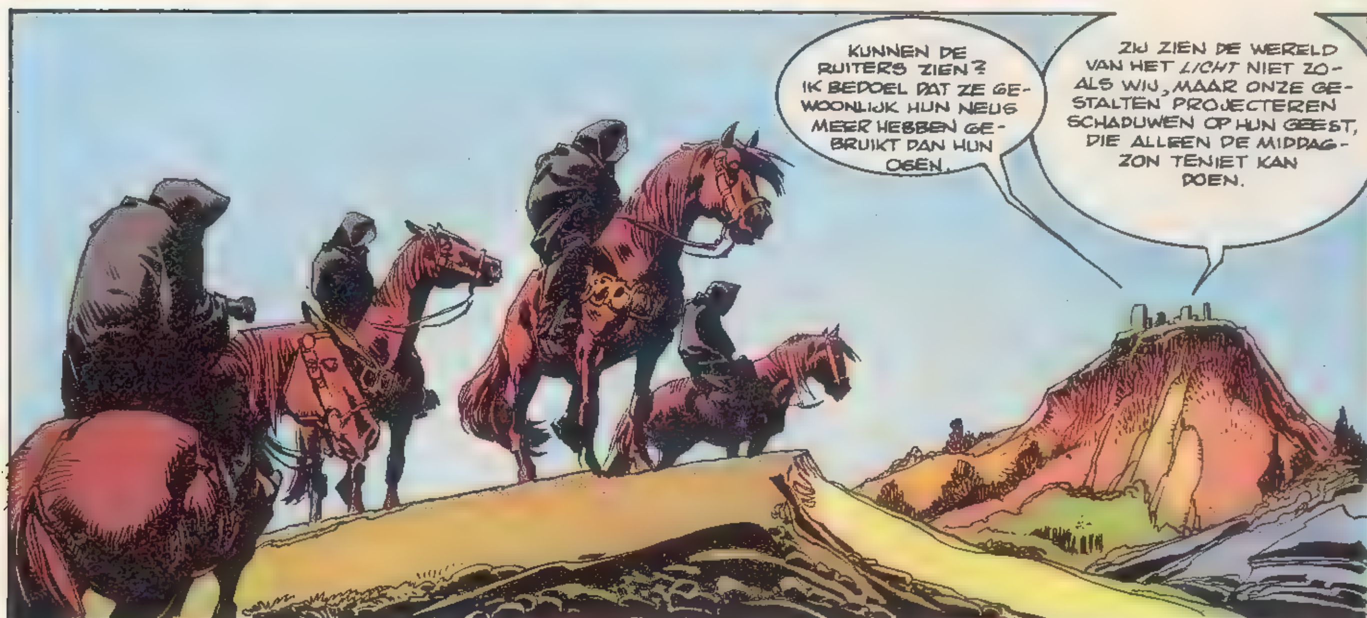

"NA UREN TE HEBBEN GEKLOMMEN, KWAMEN ZIJ BIJ DE TOP VAN DE HEUVEL."

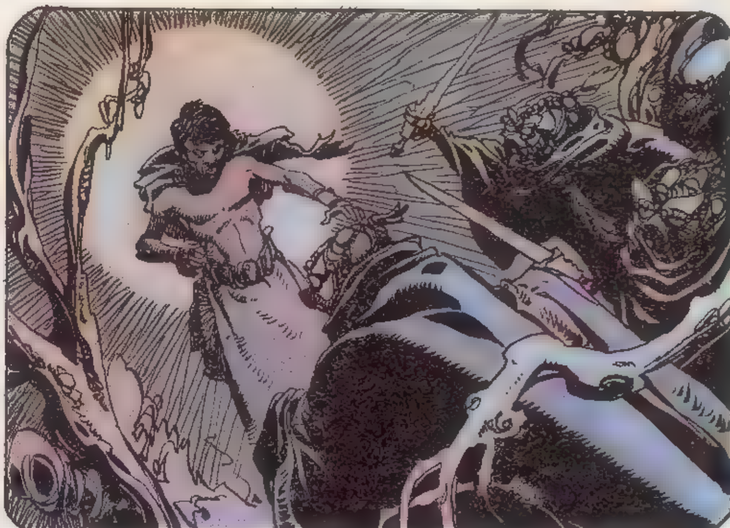

"IN HET DONKER NEMEN ZIJ VELE TEKENEN EN VORMEN WAAR DIE VOOR ONS VERBORGEN BLIJVEN. DAN ZIJN ZIJ HET GEVAARLIJKSTE."

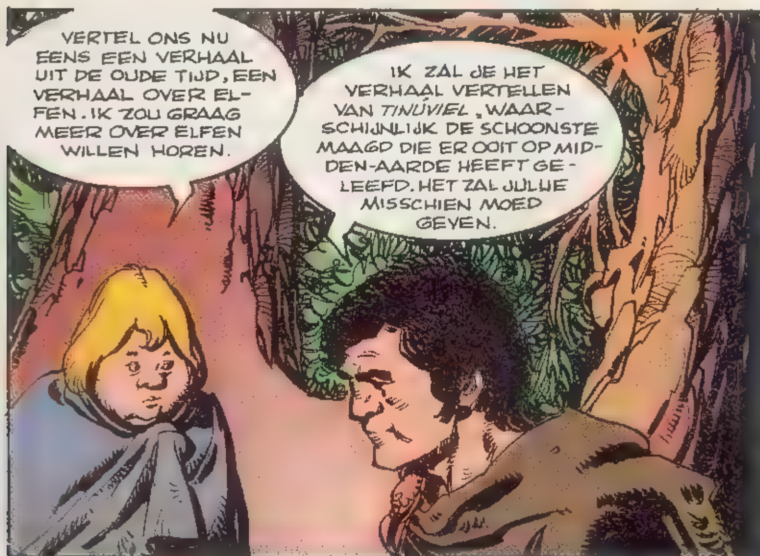

"EN TE ALLEN TIJDE RUIKEN ZIJ HET BLOED VAN LEVENDE WEZENS, DAT ZIJ HATEN EN WAARNAAR ZIJ DORSTEN."

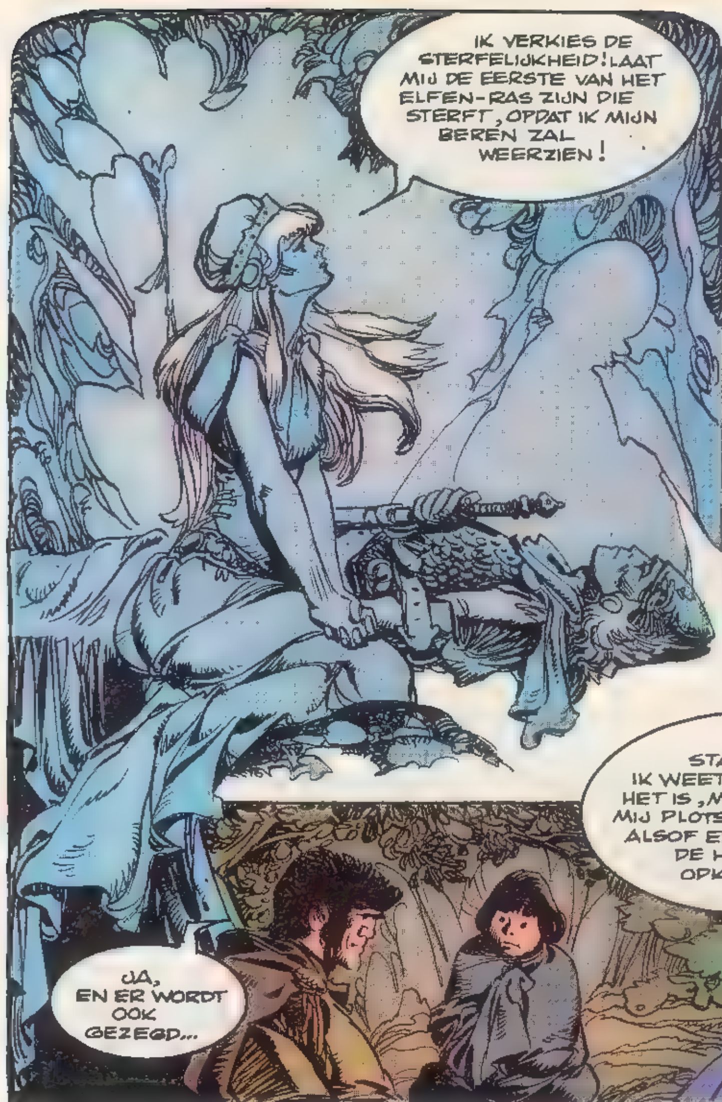

"*BEREN* WAS EEN STERFELIJK MENS DIE VERLIEFD WERD OP LÚTHIEN TINÚVIEL, DOCHTER VAN DE ELFEN-KONING."

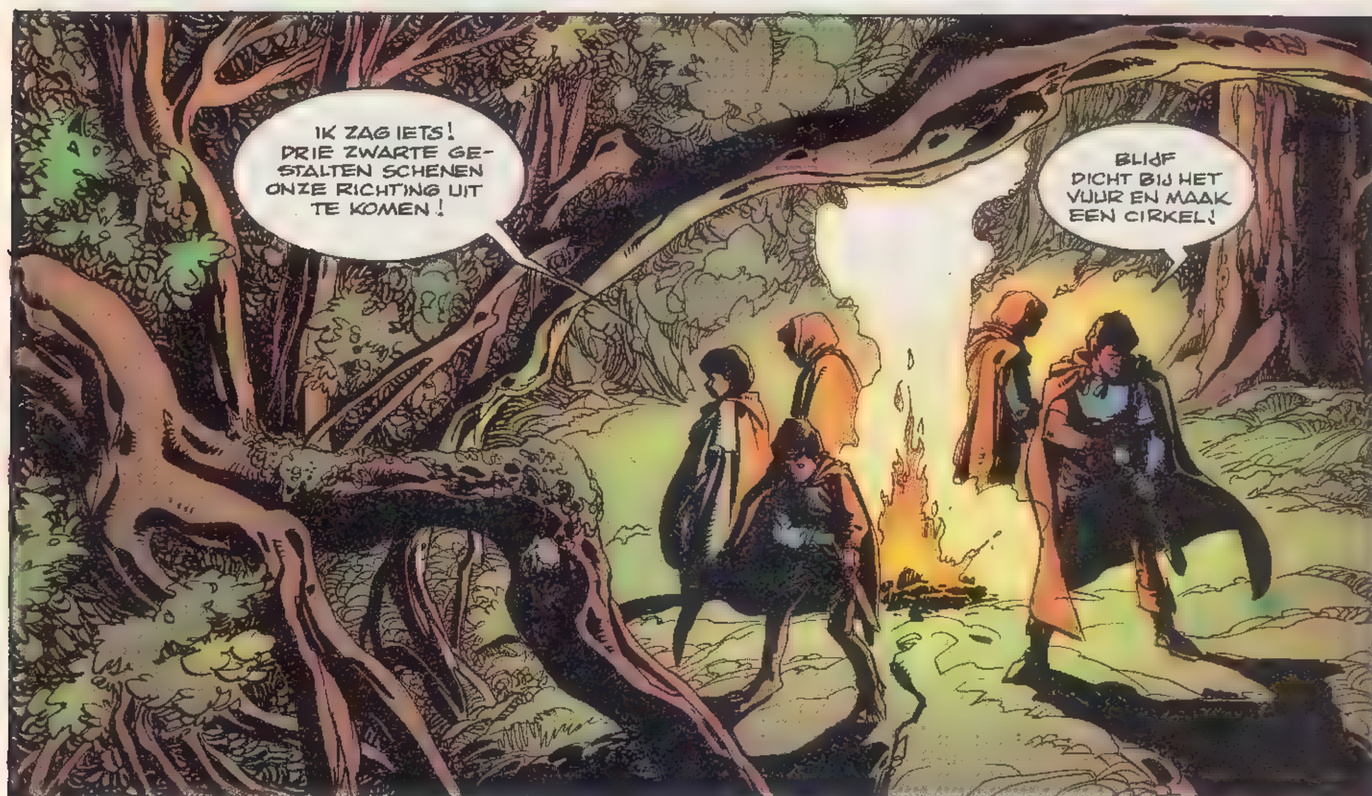

"AL GAUW NA HUN ONTMOETING, LEIDDE BEREN ZIJN MENSEN TEGEN DE GROTE VIJAND, VAN WIE SAURON VAN MORDOR SLECHTS EEN DIENAAR WAS, OM DE *SILMARILLEN* TERUG TE VEROVEREN."

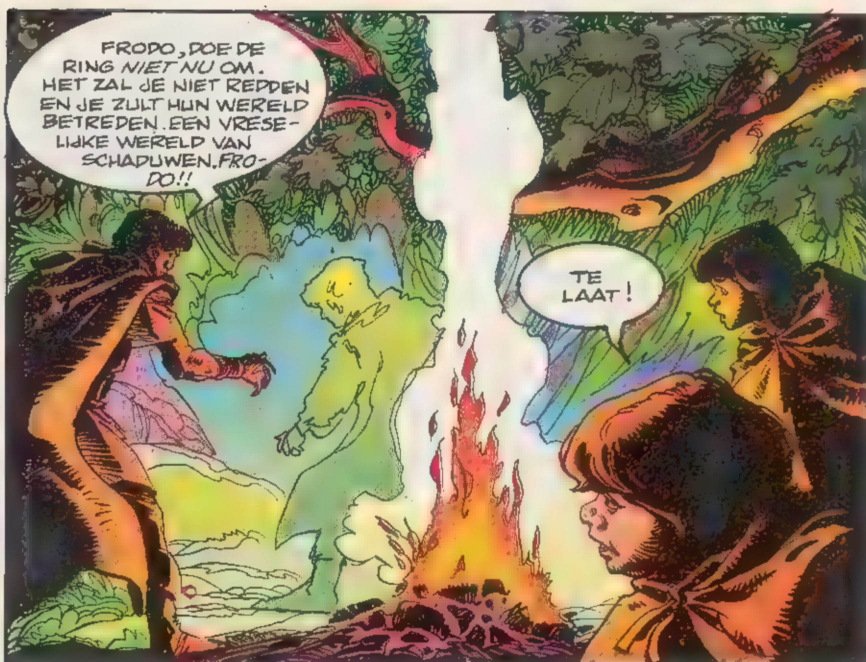
"BEREN WAS DE OVERWINNAAR. DE OVERWINNING KOSTTE ECHTER BEREN ZIJN LEVEN."

IK VERKIES DE STERFELIJKHEID! LAAT MIJ DE EERSTE VAN HET ELFEN-RAS ZIJN DIE STERFT, OPDAT IK MIJN BEREN ZAL WEERZIEN!
JA, EN ER WORDT OOK GEZEGD...
STAPPER, IK WEET NIET WAT HET IS, MAAR IK VOELDE MIJ PLOTSELING *BANG*, ALSOF ER IETS TEGEN DE HELLING OPKROOP!

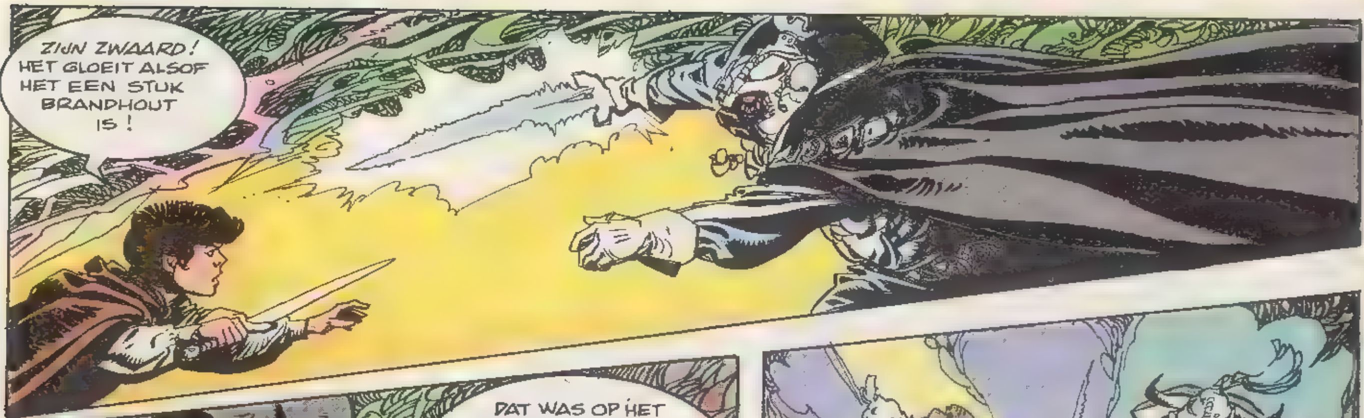

MEN ZEGT DAT ZIJ WEER SAMEN LEVEND DOOR DE GROENE WOUDEN TROKKEN EN DE GRENZEN VAN DEZE WERELD OVERSCHREDEN.
IK HEB GEHOORD DAT ELROND VAN RIVENDEL EEN VAN HUN STAM IS. IS DAT WAAR?

IK ZAG IETS! DRIE ZWARTE GESTALTEN SCHENEN ONZE RICHTING UIT TE KOMEN!
BLIJF DICHT BIJ HET VUUR EN MAAK EEN CIRKEL!

DE ZWARTE RUITERS! IK KAN ZE NU HEEL HELDER ZIEN IN HUN AFZICHTELIJKE GLORIE EN IK DENK DAT ZIJ MIJ OOK KUNNEN ZIEN!

"ONDANKS DE PIJN, ALS EEN PIJL VAN GIFTIG IJS, LUKTE HET FRODO DE RING VAN ZIJN VINGER TE NEMEN EN KLEMDE HEM VAST IN ZIJN RECHTERHAND."

DAAR IS HIJ! MIJNHEER FRODO IS WEER BIJ ONS!
GA VLUG NAAR HEM TOE. IK HOUD DEZE ZWARTE RUITERS WEG!

BLIJF WEG! JULLIE HEBBEN AL GENOEG KWAAD AANGERICHT VANNACHT!
WOOS

JULLIE KUNNEN HET VUUR NIET AAN, HÈ? JULLIE ZIJN HET NIET GEWEND OM TE VLUCHTEN, NIET?

HET ZIET ER NIET ERNSTIG UIT, WEL?
ER IS ALLEEN EEN KLEINE WOND IN ZIJN SCHOUDER, SAM, MAAR HIJ IS *DOODZIEK*! IK BEN BANG DAT HET ERNSTIGER IS DAN DAT HET LIJKT!

HOUDT HEM WARM DAN ZAL IK ... WAT IS DAT VOOR GELUID? ZE ZIJN TERUGGEKOMEN OM EEN EIND AAN MIJNHEER FRODO TE MAKEN!
KOM NIET DICHTERBIJ, ZWARTE RUITERS!

IK BEN GEEN ZWARTE RUITER, SAM. IK HEB GEPROBEERD ER ACHTER TE KOMEN WAAROM WE ZE ZO GEMAKKELIJK WEG KONDEN DAGEN, MAAR IK WEET HET NIET!
HOE IS HET MET FRODO?

NIET BEST, STAPPER! DE WOND IS KLEIN MAAR ER KAN IETS INZITTEN!
WEES GERUST! JULLIE FRODO IS TAAI! HIJ ZAL DE KWADE MACHT VAN DE WOND LANGER WEERSTAAN DAN WIJ VERWACHTEN!

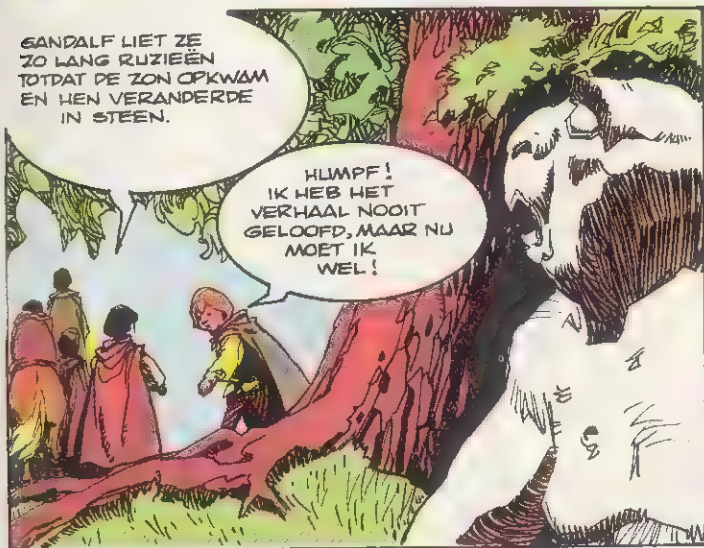

DIT IS HET MES DAT HEM VERWONDDE. ZIE JE, HET AFGEBROKEN PUNTJE ZIT NOG IN ZIJN SCHOUDER. ALS HET ZIJN WEG NAAR ZIJN HART VINDT, ZAL HET ZIJN EINDE ZIJN.
JIJ KUNT HEM TOCH ZEKER GENEZEN?

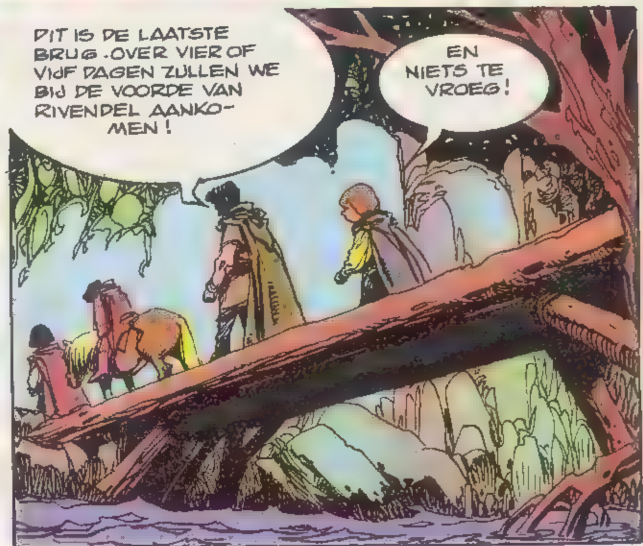

IK ZAL DOEN WAT IK KAN, MAAR DIT IS WAAROM DE RUITERS NIET DE MOEITE NAMEN ONS NOG EEN KEER AAN TE VALLEN.
ZE WACHTEN, WETEND DAT FRODO ZAL STERVEN DOOR DEZE GIFTIGE DOLK.

"BLADEREN FIJNKNIJPEND VAN HET STRUIKGEWAS TEN ZUIDEN VAN DE WEG, LEGDE STAPPER ZE OP FRODO'S WOND. DE ZOET GEURENDE BLADEREN HADDEN STERK HELENDE KRACHTEN."
IK HEB ALLES GEDAAN WAT IK KAN. WE MOETEN NU VERDER GAAN NAAR RIVENDEL!
WEES VOORZICHTIG MET HEM! VOORZICHTIG!

"NA ENIGE DAGEN ONDERWEG TE ZIJN GEWEEST..."

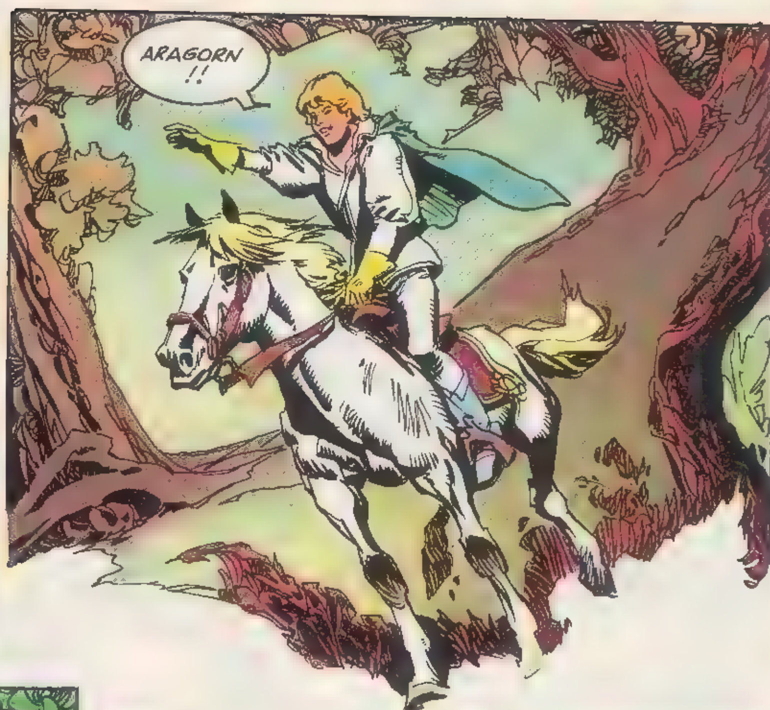

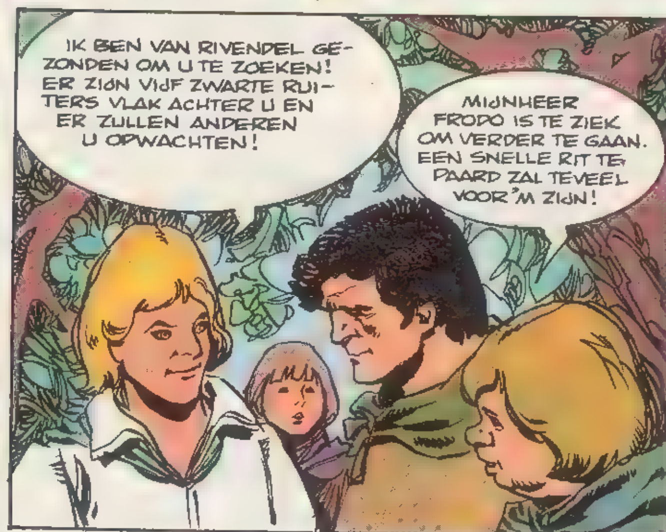

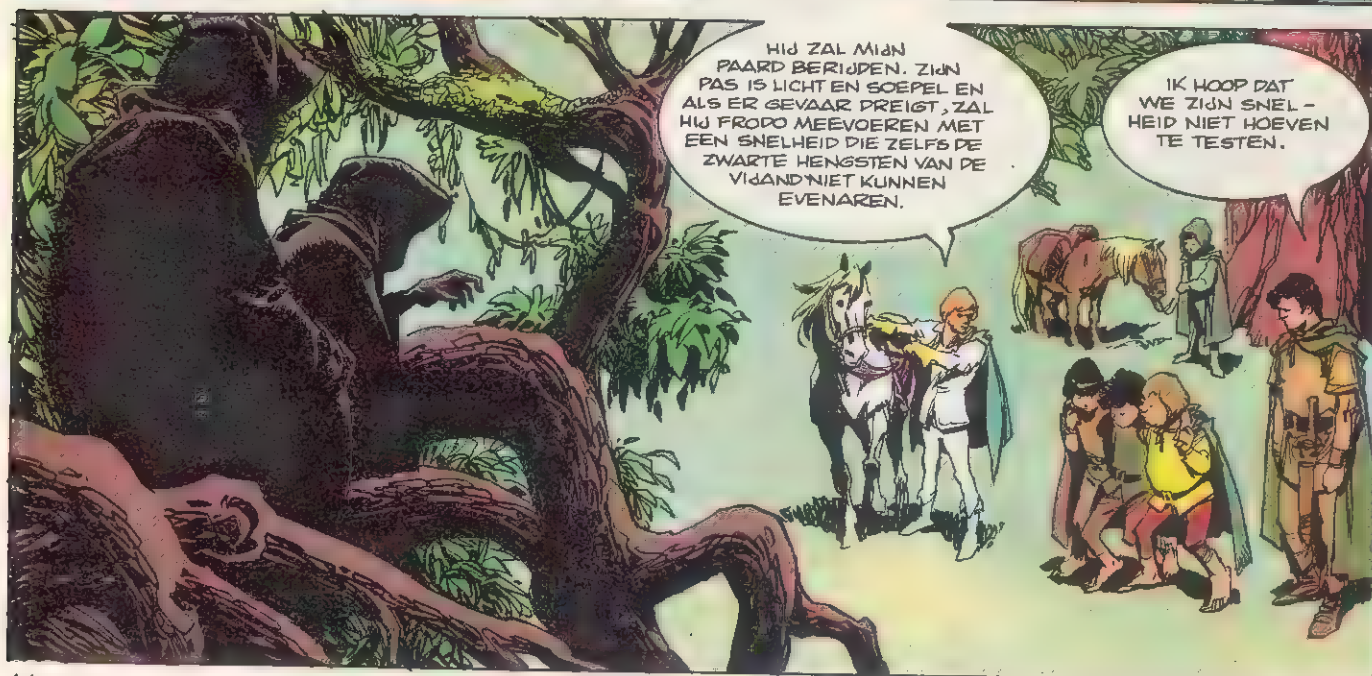

HET ZIET ER NAAR UIT ALS-OF ER SLECHTS ÉÉN PAARD IS. KUN JIJ HEM ZIEN, STAPPER ?
JA, IK KAN 'M ZIEN. WEES NIET BANG! HET IS GEEN ZWARTE RUITER! 'T IS EEN ELF! EEN VRIEND!
HO, LEGOLAS!

ARAGORN !!

AI NA VEDUI, ARAGORN! MAE GOVAN-NEN!
EINDELIJK, EEN ELF! LUIS-TER NAAR ZIJN TAAL! HET KLINKT BIJNA ALS EEN LIED!

IK BEN VAN RIVENDEL GE-ZONDEN OM U TE ZOEKEN! ER ZIJN VIJF ZWARTE RUI-TERS VLAK ACHTER U EN ER ZULLEN ANDEREN U OPWACHTEN!
MIJNHEER FRODO IS TE ZIEK OM VERDER TE GAAN. EEN SNELLE RIT TE PAARD ZAL TEVEEL VOOR 'M ZIJN!

HIJ ZAL MIJN PAARD BERIJDEN. ZIJN PAS IS LICHT EN SOEPEL EN ALS ER GEVAAR DREIGT, ZAL HIJ FRODO MEEVOEREN MET EEN SNELHEID DIE ZELFS DE ZWARTE HENGSTEN VAN DE VIJAND NIET KUNNEN EVENAREN.
IK HOOP DAT WE ZIJN SNEL-HEID NIET HOEVEN TE TESTEN.

"DAGEN LATER..."
ARAGORN, MIJNHEER FRODO IS... HIJ VALT FLAUW!
IK BEN BANG DAT HET GIF VAN HET MES AL IN ZIJN BLOED ZIT. WE MOETEN SNEL RIVENDEL BEREIKEN ANDERS....

DAAR IS DE VOORDE. ALS WE EENMAAL OVER DE BRUG ZIJN, ZIJN WE IN RIVEN-DEL ONDER ELROND'S BESCHERMING.
EINDE-LIJK!

LUISTER! PAARDEN! VLUCHT! VLUCHT! DE VIJAND IS ER!
DE RUITERS WAGEN NOG EEN LAATSTE POGING!

RIDDEN! VOORUIT!!

HUUUUH!

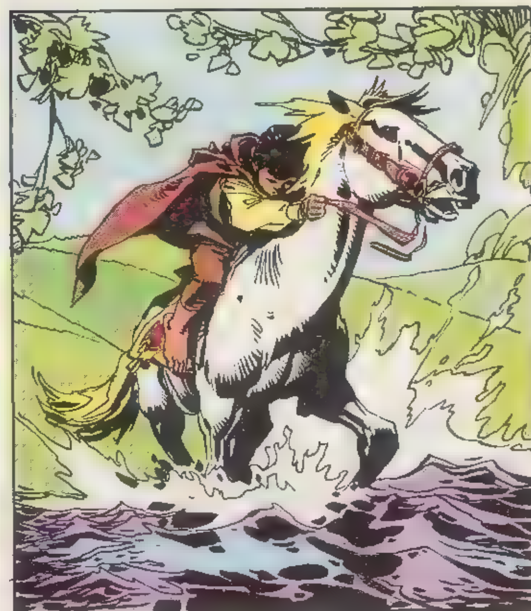
"DE RUITERS SLAAKTEN EEN ONTZETTENDE KREET DIE HET BOS MET AFGRIJZEN VERVULDE."

"DE RUITERS KREGEN MEER ACHTERSTAND. ZELFS HUN GROTE HENGSTEN KONDEN HET SNELLE ELFENPAARD VAN LEGOLAS NIET BIJHOUDEN."

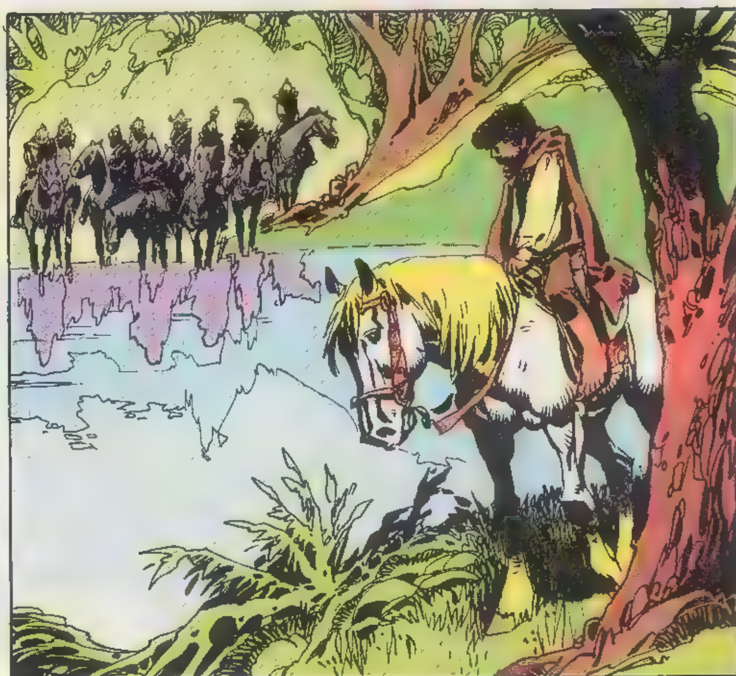
"FRODO HOORDE HET GEPLAS VAN WATER. HET SCHUIMDE AAN ZIJN VOETEN. HIJ WAS DE VOORDE OVERGESTOKEN."

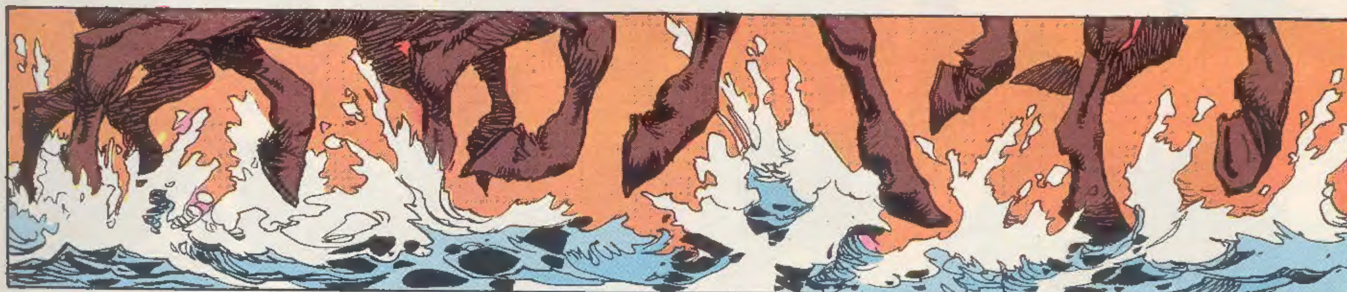
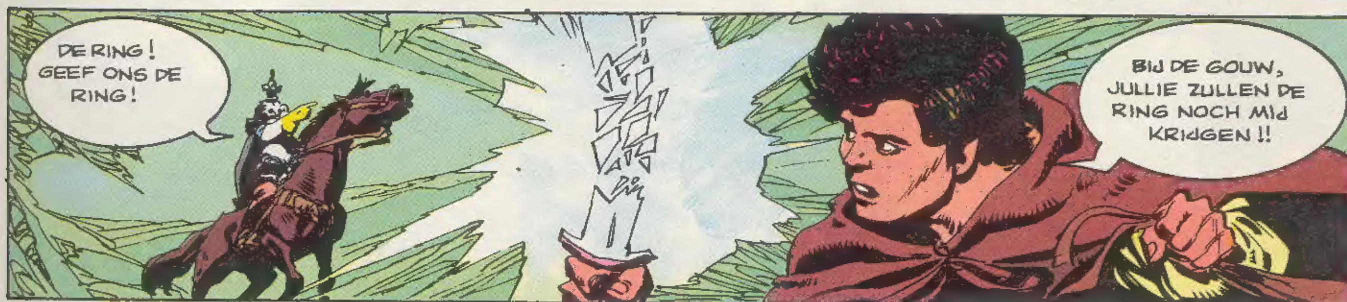
"HOEWEL HIJ WIST DAT ZIJN ACHTERVOLGERS DICHTBIJ WAREN, DACHT FRODO DAT HIJ VEILIG ZOU ZIJN ALS HIJ DE STEILE RIVIEROEVERS BEREIKT HAD."

"DAAR AANGEKOMEN, VOELDE HIJ ZIJN HOOP VERSAGEN."

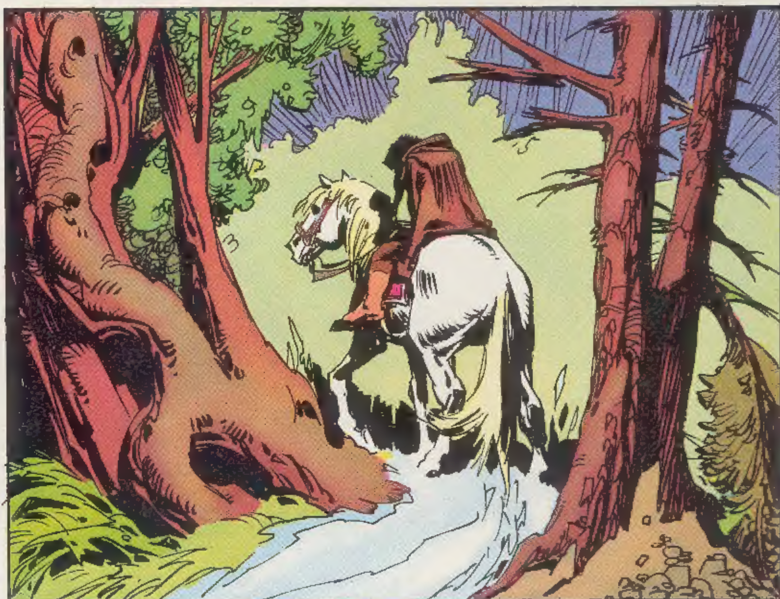

GA TERUG!
GA TERUG NAAR MORDOR EN VOLG ME NIET LANGER!

KOM TERUG!
KOM TERUG!
WE ZULLEN JE MEE NAAR MORDOR NEMEN!

DE RING! GEEF ONS DE RING!
BIJ DE GOUW, JULLIE ZULLEN DE RING NOCH MIJ KRIJGEN!!

"PLOTSELING BRAK ER EEN DONDEREND EN RUISEND GEWELD LOS; EEN RUMOER VAN LUIDE WATEREN DIE VELE STENEN MET ZICH MEEVOERDEN."

"MET ZIJN VERZWAKKENDE ZINTUIGEN HOORDE FRODO DE DOORDRINGENDE KRETEN VAN DE ZWARTE PAARDEN TERWIJL ZE DOOR DE VLOEDGOLF MEEGEVOERD WERDEN."

"HIJ HOEFDE NU NIET MEER VER TE REIZEN, MAAR HIJ ZAG HET ZONLICHT EN DE VOCHTIGE GROENE BLADEREN VERBLEKEN TOT SCHADUWEN EN DONKERE SCHIMMEN. HIJ VROEG ZICH AF OF HIJ DE TORENS VAN RIVENDEL NOG ZOU ZIEN VOORDAT HET AFGEBROKEN STUKJE VAN HET MES ZIJN HART ZOU BEREIKEN...."

